Ազգ
Azg
armenian daily
28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2001 ՈՒՐԲԱԹ 175 (2379)

Սպանդ նաեւ շվեյցարական խորհրդարաններից մեկում

Հայերս չենք կարող այսուհետեւ «բացառիկության» զգացում ապրել «ներխորհրդարանական» սպանդի գործում. երեկ Շվեյցարիայի խորհրդարաններից մեկում, Ցյուրիխի մոտ գտնվող Զուգ քաղաքի խորհրդարանում, 33 տարեկան ահաբեկիչն ինքնաձիգով սպանեց 14 մարդու եւ վիրավորեց ավելի քան 10 հոգու, որոնցից 8-ի վիճակն օրհասական է: Դեպքը տեղի ունեցավ առավոտյան ժամը 10:30-ին, այն պահին, երբ տեղական կառավարության անդամներից ոմանք հաշվետու նիստի էին 90 հոգանոց խորհրդարանում: Ոճրագործը, զինված 1 ինքնաձիգ հրացանով, 1 ատրճանակով եւ 1 նռնակով, հագնված սեւ հագուստ, որի վրա գրված էր՝ Police, կրակելով մուտք էր գործել անպաշտպան խորհրդարանից ներս, կատարել սպանդ եւ վերջում պայթեցնելով նռնակը՝ ինքնասպան եղել: Վրա հասած ոստիկանությունը ոճրագործի մոտ գտել է նամակ-սպառնալիք, թե սպանելու է Զուգի մաֆիայի անդամներին: Նամակում եղել է կառավարության անդամների ցուցակը, որի որոշ անդամներ սպանվածների թվում են: Ենթադրվում է, որ ոճրագործը նախապես եղել է ոստիկան եւ որոշ բողոքներ է ունեցել տեղի կառավարիչների դեմ:

ԱՅՑԸ ԱՎԱՐՏՎԵՑ

Պապը խնդրեց ներել միության դեմ նախապես կատարված սխալները

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Երեկ՝ սեպտեմբերի 27-ին, Հռոմի պապ Հովհաննես-Պողոս Բ-ի հայաստանյան այցելության վերջին օրն էր:

Առավոտյան պապի հանդիսապետությամբ Սուրբ Էջմիածնի նորաօծ Տրդատա բաց խորանում լատինածես պատարագ մատուցվեց: Պատարագից առաջ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսն ուղերձ հղեց Հռոմի քահանայապետին՝ կարեւորելով երկու եկեղեցիների համագործակցությունը. «Ձեր Սրբության այցը Հայաստան ամրապնդելու է մեր եկեղեցիների եղբայրական սերը եւ բարի հարաբերությունները... Մեկն է աղոթքի լեզուն, մեկ՝ առ Քրիստոս նույն հավատով, նույն սիրով ու հույսով ենք պաշտոն մատուցում, Աստված լսում է մեզ ինչպես գրաբարով, լատիներենով, այնպես էլ բոլոր լեզուներով: Աստվածային սիրո նույն ակունքից բխող արժեքներով են կերտված մեր՝ քրիստոնյա ժողովուրդների մշակույթները, որ որքան էլ բազմալեզու ու բազմերանգ՝ հասկանալի ու հարազատ են միմյանց... Փառք ենք բարձրացնում առ Աստված, որ օրավուր նոր քայլեր է անում քրիստոնեական եկեղեցիների էկումենիկ համագործակցությունը զորացնելու համար փոխհասկացողության եւ համերաշխության ոգին Քրիստոսի ընդհանրական եկեղեցուց ներս»:

Հռոմի սրբազան քահանայապետը իր օրհնությունն ու պատգամը հաղորդելով բարեպաշտ հավատացյալներին, նշեց, որ կաթոլիկ եկեղեցին բնավ չի հավակնում այստեղ՝ Հայաստանում մրցակից լինել Հայ առաքելական եկեղեցուն: «Միմյանց մեջ պետք է մրցենք ոչ թե բաժանումներ ստեղծելու կամ երկուստեք իրար ամբաստանելու, այլ փոխադարձաբար սեր ցուցադրելու գործում», ասաց պապը:

Տես ► էջ 2

ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

«Պապը նրբանկատորեն ողբում է 1915 թ. հայոց կոտորածները»

«Նյու Յորք թայմս» օրաթերթը սեպտեմբերի 27-ի համարում ընդարձակ հոդված է հրապարակել Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս Երկրորդի Հայաստան այցելությանը՝ շեշտադրումներ անելով հիմնականում նրա օգտագործած բառապաշարի եւ «նրբանկատ դիվանագիտական սխրանքի» վրա: «Պապը ողբաց 1915 թ. կոտորածները, որոնք հայերը որակում են ցեղասպանություն թուրքերի կողմից, առանց վիրավորելու Թուրքիային՝ ԱՄՆ-ի մահմեդական կարեւորագույն դաշնակցին: Զոհերի հուշարձանի մոտ, զգայացունց արարողության ժամանակ աշխարհի բոլոր ծագերից հավաքված հայերը ուշադրությամբ ունկնդրում էին՝ սպասելով, թե պապը կօգտագործի «ցեղասպանություն» բառը: Հայերը, ովքեր պապին հրավիրել էին մասնակցելու քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյա տարեդարձին, ցանկանում են միջազգայնորեն ճանաչվի, իրենց կարծիքով, 1,5 մլն հայերի ոչնչացումը օսմանյան թուրքերի կողմից: Թեեւ պապն անցյալ տարի որակել էր ցեղասպանություն, այստեղ՝ Երեւանում, նա չօգտագործեց «ցեղասպանություն» տերմինը, այլ հայերենը՝ «Մեծ եղեռն», գրում է «Նյու Յորք թայմսը», ավելացնելով, որ թուրքերի ընկալումներով, մի քանի հարյուր հազար հայեր Առաջին աշխարհամարտի տարիներին միացել էին ռուս ներխուժողներին եւ սպանվել կռիվների ընթացքում: «Շատ պատմական փաստերով Օսմանյան կայսրությունը ոչնչացրել է ավելի քան 1 մլն հայերի՝ նպատակ ունենալով վերացնել հայությանն այն տարածքներից, որտեղ այսօրվա Թուրքիան է», գրում է թերթը:

«Հայերը դժգոհելու առիթ չունեին: Էկումենիկ արարողության ժամանակ Հայ առաքելական եկեղեցու ծայրագույն պատրիարք, կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն օգտագործեց նույն տերմինը, ինչ պապը՝ «Մեծ եղեռն», թեեւ անգլերեն թարգմանվեց «Ցեղասպանություն»: Ավելի վաղ, հուշակոթողի մոտ, ամբոխի մեջ լսվեցին ողբի ձայներ, երբ Պարկինսոնի հիվանդությամբ տառապող 81-ամյա պապը, դանդաղ, աստիճաններով իջնելով կարմիր վարդ դրեց հավերժական կրակի մոտ՝ ի հիշատակ զոհերի: Նա աղոթք ասաց, ապա Գարեգին Երկրորդի հետ ձեռք-ձեռքի տված վեր բարձրացավ: Նույն օրը, ավելի ուշ, թուրք պաշտոնյաներն ասացին, որ մասամբ բավարարված են, քանի որ «թուրք» բառը չհիշատակվեց, հեգնական տոնով նշում է «Նյու Յորք թայմսը», ավելացնելով, թե պապը երբեք չի դատապարտում, երբ այցելում է նացիստական համակենտրոնացման ճամբարներ կամ «խորհրդային ռեժիմի զոհերի հուշարձաններ»:

«Նորակառույց եկեղեցում, երեկոյան արարողության ընթացքում, պապը խոսեց ամենացավոտ պատմությունից առաջ շարժվելու անհրաժեշտության մասին, որպեսզի հաղթահարվեն անցյալի ցավերը եւ նախապաշարմունքները», այս խոսքերով «Նյու Յորք թայմսը» վերջացնում է հոդվածը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Նյու Յորք

Հայաստանն օդային միջանցք է տրամադրում Մ. Նահանգներին

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Օրերս ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը հայտարարեց, որ ԱՊՀ հակաօդային պաշտպանության անդամ երկրներից յուրաքանչյուրն ինքն է որոշելու Աֆղանստանում սպասվող գործողություններին իր մասնակցության ձեւն ու չափը, որից անմիջապես հետո իրենց երկրների օդային տարածքները եւ օդակայ[illegible]ն ԱՄՆ զինված ուժերին տրամադրելու մասին հայտարարեցին Ուզբեկստանը, Տաջիկստանը եւ Ռուսաստանը: Վերջինս համաձայնեց օդային սահմանները բացել միայն հումանիտար նպատակներով: Վրաստանը եւ Ադրբեջանը եւս համանման պատրաստակամություն հայտնեցին, իսկ Հայաստանի դիրքորոշումը դեռեւս անհայտ էր, քանի որ նախագահը որեւէ հայտարարություն չէր արել:

Չորեքշաբթի օրը վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը հայտարարեց, թե ԱՄՆ-ի եւ ՆԱՏՕ-ի կողմից Աֆղանստանում հակաահաբեկչական գործողությունների իրականացման նպատակով Հայաստանի օդային տարածքներն օգտագործելու մասին պաշտոնական որեւէ դիմում չի ստացվել: Երեկ, փոքր-ինչ ավելի ուշ «Ազատություն» ռադիոկայանին նախագահի մամուլի ծառայությունից տեղեկացրել են, թե ԱՄՆ կառավարությունից նման դիմում այնուամենայնիվ ստացվել է, եւ Հայաստանը պատրաստակամություն է հայտնել հակաահաբեկչական միջոցառումների նպատակով իր օդային սահմանները տրամադրել Միացյալ Նահանգներին: ՀՀ սահմանադրության համաձայն երկրի արտաքին քաղաքականության ընդհանուր ղեկավարման մենաշնորհը պատկանում է հանրապետության նախագահին, այսինքն վերջինս կարող էր միայնակ օդային սահմանները բացելու որոշում կայացնել:

Տես ► էջ 3

Շառլ Ազնավուր. Հայաստանի առաջնահերթ խնդիրը պետք է լինի արտագաղթի կասեցումը

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Շառլ Ազնավուրը սեպտեմբերի 27-ին Հայաստանից մեկնեց Ֆրանսիա: Մեկնելուց առաջ «Զվարթնոց» օդանավակայանում աշխարհահռչակ երգիչն ընդգծեց, որ Հայաստանի առաջնահերթ խնդիրը պետք է լինի արտագաղթի կասեցումը. «Անհրաժեշտ է, որ վերջին շրջանում արտագաղթածները վերադառնան հայրենիք, ինչի համար պետք է շատ աշխատատեղեր ստեղծել»: Ազնավուրը հույս հայտնեց, որ հաջորդ հանդիպման ժամանակ, ինչը խոստացավ շատ չուշացնել, ավելի բարեկարգված կտեսնի իր պատմական հայրենիքը:

Յոթ օր գտնվելով Հայրենիքում՝ Ազնավուրն այցելեց Գյումրի, Վանաձոր, որտեղ վերջին տարիներին «Ազնավուրը՝ Հայաստանին» հիմնադրամի միջոցներով կառուցվել են դպրոցներ, ծերանոցներ: Նա ներկա գտնվեց Երեւանի «Մոսկվա» կինոթատրոնին հարող հրապարակը իր անվամբ կոչելու, Գյումրիում իր արձանի բացման արարողություններին, Երեւանի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր տաճարի բացմանը: Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս Երկրորդի հետ այցելելով Մեծ եղեռնի զոհերի հուշահամալիր, Ազնավուրը կատարեց «Ավե Մարիա» երգը:

ԸՆԴԴԵՄ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ

Նյու Յորքում աշխատել են 7 հայ փրկարարներ

«ԱՄՆ-ից մեր անդամները պիտի վերադառնային Արագածի հյուսիսային գագաթ խաչ բարձրացնելու սեպտեմբերի 21-ին նախատեսվող ակցիայի համար, որ պիտի իրականացնեինք ամերիկահայ Շանթ Հովնանյանի համագործակցությամբ», «Ազգին» երեկ տեղեկացրեց «Սպիտակ փրկարարական ջոկատ» հասարակական կազմակերպության նախագահ Գեւորգ Մանթաշյանը: «Բայց սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչական գործողություններից հետո թե նրանց վերադարձը, թե ակցիան հետաձգվեցին»:

Ջոկատի յոթ անդամները, որոնք Մ. Նահանգներում մշտական բնակություն են հաստատել կամ ժամանակավոր աշխատանքի մեկնել, չվերադարձան ոչ միայն օդային կապի նախ բացակայության, այլեւ դժվարության պատճառով: Նրանք այնտեղ զբաղված են եղել փրկարարական աշխատանքներով:

Նրանց մի մասը, որ դեպքերի պահին հենց Նյու Յորքում է եղել, մեկը նույնիսկ իր՝ «Սպիտակ» փրկարարական ջոկատի անդամ շան հետ, Համաշխարհային առեւտրական կենտրոնի փլատակներում աշխատող առաջին կամավորների թվում է եղել, Շանթ Հովնանյանի գլխավորությամբ:

Արդեն սեպտեմբերի 13-ից, երբ ջոկատի մյուս անդամները Նյու Յորքի շրջակայքում գտնվող իրենց բնակավայրերից հասել են ողբերգական դեպքերի վայր, նրանք սկսել են գործել «Սպիտակ» փրկարարական ջոկատի անվամբ՝ երկու հերթափոխով չլքելով առեւտրական կենտրոնի փլատակները: Ջոկատի անդամներն իրենց գործունեությունը դադարեցրել են միայն 4 օր առաջ, քանզի փրկարարական աշխատանքները կասեցվել են հուպառ, եւ ԱՄՆ կառավարությունն սկսել է կորածների մահվան վկայականները հանձնել նրանց հարազատներին:

Երեւանում էլ «Սպիտակ» փրկարարական ջոկատը, Գեւորգ Մանթաշյանի գլխավորությամբ, ահաբեկչական գործողություններից արդեն երկու ժամ հետո մարտական պատրաստ վիճակում է եղել եւ իր օգնության առաջարկը ներկայացրել Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատանը: Նրանց փոխանցվել է ԱՄՆ կառավարության շնորհակալությունը՝ նշելով, որ կարիքի դեպքում անպայման կընդունվի օգնությունը, բայց առայժմ Մ. Նահանգները գործում է սեփական ուժերով: Սեփական ուժերի կողքին հաճելիորեն կային մեր հայրենակից կամավորները, որոնք ճիշտ ժամանակին ճիշտ տեղում լինելով չեն խնայել իրենց մասնագիտական օգնությունը:

Լ. Գ.

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ նորաստեղծ ակումբ Կոտայքի մարզում

Կոտայքի մարզի Բուժական գյուղում երեկ ձեւավորվեց ՀՌԱԿ նոր ակումբ: Այս առիթով Կոտայքի մարզ էին մեկնել ՀՌԱԿ ատենադպիր Գառնիկ Հովակիմյանը, ՀՌԱԿ արմենական երիտասարդական թեւի առաջնորդ Կարեն Կակոյանը: Մինչ երդման արարողությունը, ՀՌԱԿ վարչության ներկայացուցիչների եւ բուժականցիների միջեւ բուռն քննարկում ծավալվեց: Գյուղացիները մտահոգված

էին մասնավորապես երկրի տնտեսական վիճակով. գործազրկությունը շատ-շատերին ստիպել է հեռանալ Հայաստանից, իսկ իրենք՝ գյուղմթերքներ արտադրողները, տեղ չունեն շուկայում, չեն կարողանում դժվարությամբ արտադրված ապրանքն իրացնել:

«Մենք սովորական քաղաքացիներս, ամեն քայլափոխի բախվում ենք մեր իրավունքների ոտնահարմանը: Գյուղացին, տեղական ապրանք արտադրողն այսօր պաշտպանված չէ»: Այս մտահոգությանն ի պատասխան Գառնիկ Հովակիմյանը նշեց, թե իրոք անհրաժեշտություն կա կյանքից բխող օրենքներով, գործուն քայլերով օգնել գյուղացուն: Բուժականցիներին հետաքրքրում էր նաեւ կուսակցության դիրքորոշումը ներկայիս քաղաքական դաշտի վերաբերյալ: Գառնիկ Հովակիմյանը պատասխանեց, թե այսօրվա քաղաքական դաշտը կարիք ունի առողջ եւ կառուցող ուժի, այնպիսի մարդկանց, ովքեր սեփական շահից բարձր են դասում պետության, ժողովրդի շահը, իսկ ինչ վերաբերում է կուսակցությանը, ՀՌԱԿ-ը բոլոր ժամանակներում էլ պատրաստակամ է եղել աշխատելու ի բարօրություն ժողովրդի:

ՀՌԱԿ ատենադպիրը ներկայացրեց նաեւ ՌԱԿ-ի անցյալն ու ներկան թե՛ սփյուռքում, թե՛ Հայաստանում: Նա նշեց, թե կուսակցությունը ձեւավորվել եւ կայացել է ոչ թե անձի, այլ գաղափարախոսության շուրջ, այդ է պատճառը, որ այն արդեն 116 տարեկան է ու այսօր էլ լի է իր գործունեությունը շարունակելու ուժերով:

Այնուհետեւ տեղի ունեցավ նորագիրների երդմնառության արարողությունը: Կուսակցության շարքերը համալրեցին 12 բուժականցիներ, որոնց հանձնվեցին նաեւ անդամակցության տոմսեր: Նույն օրը տեղի ունեցան «Բուժական» ակումբի ատենապետի, փոխատենապետի եւ վարչության անդամների ընտրությունները: «Բուժական» ակումբի ատենապետ ընտրվեց Գեւորգ Դավթյանը:

ՄԱՌԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Հոկտեմբերի առաջին կիրակին սահմանվել է Ուսուցչի օր

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հոկտեմբերի առաջին կիրակին ՀՀ-ում սահմանվել է Ուսուցչի օր: Այս մասին որոշումն ընդունվեց ՀՀ կառավարության սեպտեմբերի 27-ի նիստում: Այդ օրը պետականորեն նշելու առաջարկի նախաձեռնությունը պատկանում է ՀՀ վարչապետին կից կանանց խորհրդին:

Ինչպես հայտնեցին ՀՀ կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, նիստում հաստատվել են «Գիտական եւ գիտատեխնիկական պետական ծրագրերի նպատակային-ծրագրային ֆինանսավորման», «Գիտական եւ գիտատեխնիկական գործունեության բազային ֆինանսավորման», «Գիտական եւ գիտատեխնիկական գործունեության պայմանագրային (թեմատիկ) ֆինանսավորման» կարգերը:

ԱՅՑԸ ԱՎԱՐՏՎԵՑ

Պապը խնդրեց ներել միության դեմ նախապես կատարված սխալները

Սկիզբը էջ 1

Նա Սուրբ խորանի վրա խնդրեց Տիրոջից ներել քրիստոնյա եկեղեցիների դեմ գործված անցած ժամանակների մեղքերը եւ առաջնորդել այն սերը, որ գերազանցում է որեւէ պատվար: Նա Ամենայն հայոց հայրապետից խնդրեց ներել միության դեմ նախապես կատարված սխալների համար:

Չնայած լատինածես պատարագի, երգչախումբը մաեստրո Հովհաննես Չեքիջյանի ղեկավարությամբ կատարում էր Եկմալյանի պատարագից հատվածներ, իսկ վերջում՝ Հենդելի «Ալելուիան»:

Այսօր եւս հագեցած էր այցը պաշտոնական արարողություններով: Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում արարողակարգից հետո Հռոմի քահանայապետն իրեն ուղեկցող Վատիկանի եկեղեցու եւ Հայ առաքելական եկեղեցու ներկայացուցիչների հետ մեկնեց Խոր Վիրապ, որտեղ Սբ. Գրիգոր Լուսավորչի ճրագից վառված կանթեղը Վեհափառ Հայրապետը հանձնեց պապին՝ ի նշան քրիստոնեական հավատի անսասանության եւ քրիստոնեական եղբայրակցության:

Ապա կաթոլիկ եկեղեցու ղեկավարն այցելեց Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքում գործող հայ կաթոլիկ եկեղեցի:

Երեկոյան «Զվարթնոց» օդանավակայանում տեղի ունեցավ Ն. Ս. Հովհաննես-Պողոս Երկրորդ Սրբազան քահանայապետի հրաժեշտի արարողությունը:

Դիմելով Հռոմի պապին եւ հրաժեշտի համար օդանավակայան եկածներին, Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց. «Հովհաննես Պողոս Երկրորդ սրբազան քահանայապետի այցը մոտենում է իր ավարտին: Բայց արդեն կարող ենք արձանագրել, որ այցն ունենալու է պատմական նշանակություն: Այն իր մեծ ու դրական ազդեցությունն է գործելու Հայաստանի եւ Վատիկանի հարաբերությունների հետագա զարգացման ու խորացման ողջ ընթացքի վրա... Այսօր Հայաստանի առջեւ ծառացած խնդիրների լուծման եւ առկա դժվարությունների հաղթահարման գործում մենք մեծապես կարեւորում ենք հասարակության բարոյական եւ հոգեւոր առողջությունը... Հայաստանի Հանրապետությունն ու նրա ժողովուրդը մտադիր են ազգերի միջազգային ընտանիքի անդամների հետ միասին իրենց համեստ լուման բերել աշխարհում խաղաղության ու բարգավաճման գործին:

Այս պայծառ հավատով է, որ մենք մաղթում ենք Ձեզ բարի ճանապարհ»:

«Երեք հիշարժան օրեր ապրեցինք Ձեր սրբության եւ կաթոլիկ մեր եղբայրների ու քույրերի հետ, հագեցած օրեր, առանձնահատուկ քրիստոնեական մեր եկեղեցիների սիրո եւ եղբայրության արտահայտությամբ, որ լավատեսություն են ավելացնում մեր հոգիներում եւ մեր կյանքում, հրաժեշտի ժամանակ ասաց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն: Ձեր սրբությունը տեսավ Արարատը եւ ապրեց այն հուզմունքը, որ հայերս զգում ենք ամեն առավոտ Սուրբ լեռանը հայացք ուղղելիս: Համոզված ենք, որ Դուք կարճատեւ այս ժամանակում զգացիք ու ճանաչեցիք Հայաստանի հոգին, քրիստոնյա մեր հոգին եւ սիրելի հուշեր եք տանում Ձեզ հետ հինավուրց մեր երկրից»:

Հայոց հայրապետի այս խոսքը հաստատեց ինքը՝ Հռոմի սրբազան քահանայապետը:

«Շնորհակալություն քեզ, Հայաստանի ժողովուրդ՝ բարեկամության ու ջերմության համար, աղոթքի համար, որ կատարեցինք միասին քրիստոնյաների միության վառ փափագի համար: Շնորհակալություն հատկապես հավատքի համար, հավատք, որը երբեք չլքեց ձեզ մռայլ ժամանակներում... Հրաժեշտ եմ տալիս ձեզ այն վստահությամբ, որ տեսա աշխուժացման ձեր կարողությունը եւ ձեր նկրտումների ազնվականությունը... Քրիստոսի մայրը՝ Նոր Ուխտի տապանակը, թող առաջնորդի Հայաստանին դեպի խաղաղությունը, որ ջրհեղեղից այն կողմ է, խաղաղություն Աստծո, որ իր ծիածանը դրեց ամպերի մեջ, որպես հավերժ Սիրո նշան»:

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսը Հռոմի պապ Ն. Ս. Հովհաննես-Պողոս Երկրորդ սրբազանին ուղեկցեցին մինչեւ ինքնաթիռ: Հռոմի քահանայապետը Վատիկան տարավ Խոր Վիրապի Գրիգոր Լուսավորչի մասունքի ճրագից վառված լույսը՝ որպես քրիստոնեական հավատքի անմահության եւ քրիստոնյա ժողովուրդների բարեկամության խորհրդանիշ:

Գագիկ Ջհանգիրյանը կարող է դուրս պրծնել ցանցից

ՀՀ զինդատախազ Գագիկ Ջհանգիրյանին պաշտոնանկ անելու խնդրանքով Նախագահին դիմելու համար Սահմանադրական իրավունք միությունը խորհրդարանում կազմակերպել էր ստորագրահավաք, որի մասին երեքշաբթի օրը հայտարարեց ՍԻՄ նախագահ Հրանտ Խաչատրյանը:

ՀՅԴ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Աղվան Վարդանյանը համոզված է, որ նման նախաձեռնության համար ոչ մի իրավական հիմք գոյություն չունի: Նման հարցով յուրաքանչյուր պատգամավոր, ինչպես յուրաքանչյուր քաղաքացի, կարող է խնդրանքով դիմել Նախագահին: Այսինքն ստորագրահավաքի կարիք չի զգացվում ընդհանրապես, քանի որ զինդատախազին նշանակելու եւ պաշտոնանկ անելու հարցում Նախագահն իրավասու է կողմնորոշվելու առանց կողմնակի միջամտության եւ առանց անգամ պատգամավորական նախաձեռնության: Այսուհանդերձ, խմբակցությունը դեռեւս չի քննարկել

ստորագրահավաքին միանալու հարցը, թեեւ Աղվան Վարդանյանը գտնում է, որ զինդատախազի գործունեությունը լուրջ ուշադրության կարիք ունի: Դրա վառ ապացույցն է, որ հանրապետության գլխավոր դատախազությունում հատուկ հանձնաժողով է ստեղծվել, որը քննելու է զինդատախազության գործունեությունը: ՀՅԴ-ն համարում է, որ պետք է սպասել հանձնաժողովի համապատասխան եզրակացությանը:

Մյուս քաղաքական ուժերը դիրքորոշումները դեռեւս չեն ճշտել ՍԻՄ նախաձեռնությանը միանալու առումով, թեեւ ընդհանուր առմամբ Գագիկ Ջհանգիրյանի գործունեության հանդեպ վերաբերմունքը դրական չէր:

Զարմանալիորեն տարբերվեց «Միասնություն» խմբակցությունը, որի ղեկավար Գալուստ Սահակյանն իսկական «գլուխ արեց»: Նա հայտարարեց, թե ամեն ինչ եւ ամեն պաշտոնյայի գործունեությանը գնահատական տալը չէ, որ պետք է հետաքրքրի պատգամավորներին: Այնուամենայնիվ, ըստ Սահակյանի՝ Գագիկ Ջհանգիրյանը վերջին տարիներին բանակում կատարվող իրավախախտումների չեզոքացման առումով «լուրջ դրական» ազդեցություն է թողել: Թե հատկապես ե՞րբ եւ հատկապես որո՞նք էին այդ լուրջ, դրական քայլերը, չմեկնաբանվեցին:

ԳԱՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային ցանցը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

«Մի բաժակ պիվա խմեի, քնեի...»

Վարդան Խաչատրյանի աններելի անկեղծությունը երեկ սահմաններ չուներ

Երեկ ՀՀ կառավարությունը որոշում կայացրեց 2001 թ. պետբյուջեում նախորդ բյուջետային տարիների արդյունքներով առաջացած պարտքերի մարման ծրագրով նախատեսված հատկացումների մասին: Պարզ ասած, դրանք անցյալից պարտք մնացած գումարներն են, որ վճարվելու են ինչ-ինչ ոլորտների: Դրանք հիմնականում փոքր գումարներ են, ՀՀ ֆինանսների ու էկոնոմիկայի նախարարի բնորոշմամբ՝ «պուճուր պարտքեր, տառապանքի երկար ճանապարհ անցած»: Ընդհանրապես նախարարը երեկ արտաքնապես փայլում էր, բայց օրեր փողկապը բոլորովին չէր համապատասխանում նրա տրամադրությանը: Նախարար-լրագրողներ հարցուպատասխանի «կոլորիտը» պահպանելու համար ստիպված ենք բառացիորեն մեջբերել մի քանի արտահայտություններ, որոնք հնարավոր չէ խմբագրել ու, մեղմ ասած, մտորելու տեղիք են տալիս:

Եվ այսպես, Վարդան Խաչատրյանը թվարկեց այն բոլոր պարտքերը, որոնք կառավարության երեկվա որոշմամբ պիտի փակվեն ռադիոյին (թերեւս՝ ազգային- Գ. Մ.) 23 մլն, Սպիտակում մի շինարարական օբյեկտին, դատարաններին՝ մեկ ամսվա աշխատավարձի համար, ավիացիային՝ զեղչով թռիչքների գումարների համար, պետհամալսարանին՝ մեկ ամսվա աշխատավարձի համար (49 մլն դրամ), դպրոցներին՝ սննդի գումար, տունինտերնատներին եւ վերջապես աստղադիտարանին (20 մլն): Ամբողջ գումարը 280 մլն դրամ է, ինչը փոքր գումար է, բայց որոշ առումով մխիթարական եւ, տրամաբանական էր հարցնելը, թե դա չի՞ նշանակում արդյոք, որ բյուջեի վիճակն այնքան է լավացել, որ ընթացիկ ծախսերից բացի պարտքեր էլ են փակվում: «Այս պահին այդքան լավ չէ բյուջեի վիճակը»: Ինչ վերաբերում է սեպտեմբերին, ապա՝ ամբողջ հարկային-մաքսային մուտքերը կազմում են 17 մլրդ դրամ, այս պահին մոտ 10-11 մլրդ է հավաքված, եւ նախարարը հույս ունի, որ այս ամսվա մեջ 2-3 օրում հնարավոր կլինի լրացնել բացը:

Հարցրեցինք նաեւ Համաշխարհային բանկի SAC-4 վարկի երկրորդ տրանշի ուշացման մասին: Ահա այդ հարցն էլ առիթ դարձավ, որ նախարարն անկեղծանա մինչեւ վերջ ու պատմի իր «դարդուցավի» մասին: Մեր կողմից տեղեկացնենք, որ SAC-4-ը (ընդհանուր արժողությունը 50 մլն դոլար) պետք է ՀՀ-ին տրամադրվեր երեք տրանշով՝ 15-ական միլիոն հազարական առաջին ու երկրորդ տրանշ եւ եւս 20 մլն դոլար՝ «լողացող տրանշ», ինչը ՀԲ հստակ դրած պահանջով կստացվի միայն բաշխիչ էլեկտրացանցերի «բաց ու թափանցիկ» սեփականաշնորհումից հետո): Հուլիսին ստացվել է առաջին 15 մլն-ը: «Սեպտեմբերին ուզում էինք ստանալ երկրորդը, այդ մասով ամեն ինչ արված էր, բայց մեր ցանկությունները ոնց որ չեն համընկնում: ՀԲ-ի հետ որեւէ խնդիր չկա, բոլոր պարտավորությունները կատարել ենք»: Բայց... Քանի որ ՀԲ-ն SAC վարկերը տրամադրում է Միջազգային արժույթային հիմնադրամի մակրոտնտեսական ցուցանիշների մասին դրական գնահատականից հետո միայն, ըստ նախարարի, ԱՄՀ-ի ներկայացուցիչները եկել են, ուսումնասիրել վիճակը, կարծես բավարարվել, բայց վերադառնալուց հետո նամակներով անընդհատ ինչ-որ պարզաբանումներ են պահանջում: Եվ հետեւաբար. «Նամակագրության մեջ ենք, գիշերներն էլ Վաշինգտոնի հետ եմ աշխատում: Սպասում եմ հոկտեմբերին գան, տեսնենք ի՞նչ են ուզում...»:

«Ձե՞ք գնահատում արդյոք դա արհեստական ձգձգում» հարցի պատասխանն էլ արտաբերվեց ըղձական եղանակով. «Իմ գնահատականով որ լիներ, կգնահատեի...»: «Պրն Խաչատրյան, այսօր Ձեզ հետ ինչ-որ բա՞ն է կատարվում», չհամբերեց ու հարցրեց լրագրողներից մեկը, որին հետեւեց հաջորդ զավեշտը. «Ի՞նչ պիտի կատարվի, արի մի վեց ամսով իմ ռեժիմով աշխատի, կիմանաս...»:

Լրագրողներից մեկն էլ փորձեց անցնել ավելի լուրջ թեմայի՝ հարցնելով, թե ի՞նչ կարծիքի է նախարարը հաջորդ տարվա բյուջեի 3 տոկոսը գիտությանն ուղղելու, «հնարավո՞ր է կատարել օրենքի պահանջը»: «Իհարկե, հնարավոր չէ», անմիջապես հետեւեց պատասխանը ու շարունակությունը. «Մեր երկրում որեւէ ոլորտ երբեք անգամ, կամ՝ կյանքը երբեք անգամ հնարավո՞ր է լավացնել, որ գիտությունը չորս անգամ լավանա»:

Մեր այն հարցին էլ, թե ինչպե՞ս է վերաբերվում այն նախագծին, ըստ որի նախատեսվում է աշխատավարձերի կատարումը ուշացնողների նկատմամբ կիրառել մինչեւ անգամ քրեական պատիժ, պատասխանեց. «Ի՞նչ խնդիր կա, քրեական գործ էլ կարելի է հարուցել: Բայց վստահ եմ, դրանից աշխատավարձերը չեն շատի, եթե փողը չկա, ուրեմն չկա»: Նորից փորձեցինք հասկանալ նախարարի «աններելի» անկեղծությունը. «Ինչո՞ւ եք այսօր այդպես խոսում»: «Եթե կորցնելու բան չունես...» հետեւեց պատասխանը: «Ի՞նչը կորցնելու՝ բյուջե՞ն, թե՞ աթոռը», հետեւեց լրագրողներից մեկի ցինիկ, բայց (խոստովանենք) տրամաբանական հարցը: Հետեւեց պատասխանը. «Ես բյուջեի համար եմ մտածում, անձնական խնդիր չունեմ... Որ չես կարողանում, էլ ի վիճակի չես ծակերը փակել, հնարավոր լինում է, չէ՞, այստեղից վերցնել այնտեղ դնել, հիմա որ էդ էլ չկա...»: «Պրն նախարար, բա մակրոտնտեսական ցուցանիշնե՞րը», հարցրեց լրագրողներից մեկը: «Դրանք բարձր են», կտրուկ հնչեց պատասխանը: Հետո չգիտես ինչու պրն Խաչատրյանն անցում կատարեց դեպի Ռուսաստան. «Պուտինը 3 տոկոս մյուս տարի նախատեսում է աճ, աշխարհով թնդացնում է, ամեն տարի 6 տոկոս անում ենք...»:

Չի՞ որոշել արդյոք, այդքանից հետո Վարդան Խաչատրյանը լրագրությամբ զբաղվել: Դատելով իր պատասխանից, կարծես թե՝ չէ, նման ցանկություն չուներ, բայց փոխարենը ունի մի մեծ ցանկություն. «Ժամը վեցին պրծնեի, մի բաժակ պիվա խմեի, քնեի...»:

Վերջում, երբ լրագրողների խումբը տարակուսանքով հեռանում էր, Վարդան Խաչատրյանը դիմեց թղթակիցներից մեկին. «Պրծա՞ր, ինչ-որ բան սարքի՞ր գլխիս, թե չէ՝ շարունակեմ... Ի՞նչ արած, դու էլ ըստեղ ես ապրում...»:

Հա՝ «ըսենց» էլ ապրում ենք...

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

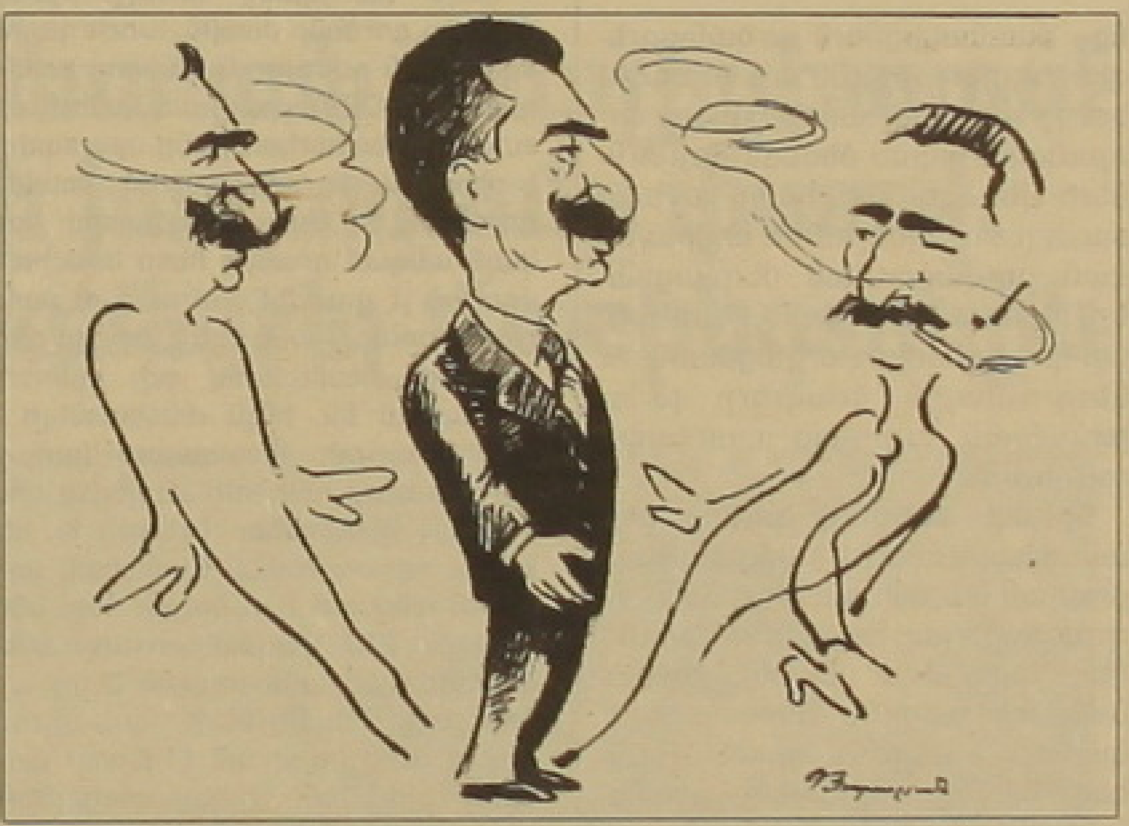

ԹԻՎ 172 ԴՊՐՈՑ

Բարեգործություն՝ ի հիշատակ դստեր

Երեկ սփյուռքահայ եւ տեղացի հյուրերի աննախադեպ հոծ բազմություն էր հավաքվել Երեւանի թիվ 172 Հակոբ Օշականի անվան դպրոցի մոտ: Միջոցառման «մեղավորն» ամերիկաբնակ գործարար եւ բարերար Ժիրայր Կարապետյանն էր, որը հերթական գողտրիկ բարեգործությունն էր արել՝ հովանավորելով շինարարական աշխատանքները թիվ 172 դպրոցում: 5-6 ամսվա ընթացքում հիմնովին վերանորոգվել էր դպրոցի մարզադահլիճը՝ վերածվելով ժամանակակից ոճի մարզարահի՝ հարակից բոլոր հարմարություններով: Մարզարահի բացման արարողությանը ներկայացել էին նաեւ կրթության եւ գիտության նախարարության, քաղաքապետարանի կրթության վարչության աշխատակիցները: Թիվ 172 դպրոցի տնօրեն պրն Գեոլյանը, իր երախտագիտությունը հայտնելով, նշեց, որ վերանորոգմանը նախորդած 10 տարիների ընթացքում մարզադահլիճը գտնվում էր կիսավեր վիճակում, անգործության էր մատնված, ֆիզիկական դաստիարակության դասեր չէին անցկացվում: ԿԳ փոխնախարար Սիդա Թոփուզյանն իր խոսքում նշեց. «Կրթության զարգացմանը նպաստողի գործը չի մոռացվում»: Այլ ելույթներ եւս եղան, իսկ ամենավերջում մի քանի խոսք ասաց ինքը՝ հովանավորը: Նա տեղեկացրեց, որ մարզարահը կառուցել է եւ անվանելու է ի հիշատակ իր վաղամեռիկ դստեր՝ Նաիրի Կարապետյան-Մինասյանի: Այնուհետեւ նորակառույց «Նաիրի» մարզարահում հյուրերի համար համերգային ելույթներով հանդես եկան դպրոցի սաները:

Ա. Բ.

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 27»

Նաիրի Հունանյանի խոսելու ժամանակը եւ լռելու ժամանակը

Ամբաստանյալը երեկ դադարեցրեց ցուցմունք տալը

«Հոկտեմբերի 27»-ի դատավարության երեկվա նիստում ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանը, ինչպես եւ խոստացել էր, հրաժարվեց պատասխանել փաստաբանների հարցերին: Սկզբում՝ փաստաբան Աշոտ Սարգսյանի, ապա՝ Տիգրան Ջանոյանի հարցադրումները, թվում էր, հնչում էին հնչած լինելու համար, որովհետեւ ամբաստանյալն ամբողջ ժամանակ արտաբերում էր իր «չեմ պատասխանում»-ը, մատներով նյարդային թմբկահարում վանդակի ճաղերին եւ սպասում հերթական հարցին: Այսպիսով, դատավոր Ս. Ուզունյանի՝ նախորդ նիստերից մեկում հնչեցրած դիտողությունը, թե «դուք ունեք չպատասխանելու իրավունք, փաստաբանը՝ հարցեր տալու», վերածվեց իրականության: Հարցերը հնչում էին, իսկ պատասխան չկար ու չկար: Փաստաբան Ա. Սարգսյանը նույնիսկ որոշեց համբերությունից հանել ամբաստանյալին՝ վերջինիս ուղղելով հարցեր, որոնք առնչվում են նրա սեռական կյանքին. հարցեր, որոնք, ենթադրվում էր, պիտի պարզաբանելու, հերքելու կամ արդարանալու պոռթկում առաջացնեին, եւ ամբաստանյալը խոսեր: Համասեռամո՞լ է Հունանյանը, ինչո՞վ բացատրել նրա ավելի քան քնքուշ հարաբերությունները եղբոր հետ, պատահականությո՞ւն է, որ նրա տանը հայտնաբերվել է «Կալիգուլա» հանրահայտ ֆիլմի տեսաերիզը եւ այլն, եւ այլն. այսօրինակ հարցեր (որոնցից, անկեղծ ասած, սրտխառնուկ ես զգում) էին ուղղվում ամբաստանյալին: Սակայն վերջինս անդրդվելի էր: Ի վերջո, փաստաբանը «հանձնվեց». նա իր հնչեցրած հարցերի բնույթի համար հայցեց դատարանի ներողամտությունը՝ պարզաբանելով, որ դրանք տվել է մեկ իրական նպատակով՝ խոսակցության մղել ամբաստանյալին:

Ընդմիջումից հետո էլ շարունակվեց նույն վիճակը, այս անգամ՝ փաստաբան Տ. Ջանոյանի անպատասխան թողնվող հարցադրումներով: «Իրեն սրտամոտ հարցեր տվեք... Եվպատորիայից-բանից... գուցե պատասխանի՞...», խորհուրդ տվեց գործընկեր փաստաբանը: Հարցերը հնչեցին, բայց՝ անարդյունք: «Դուք գաղափարն օգտագործում եք պաշտպանվելու համար, ոչ թե գաղափարն եք պաշտպանում», ամբաստանյալին բնորոշեց Տ. Ջանոյանը: Հունանյանն ասաց. «Ես դեռեւս անցյալ շաբաթ էի հայտնել իմ դիրքորոշումը. հարցերին այլեւս չեմ պատասխանելու»: Փաստաբանների աշխատանքի ձախողման արդյունքում՝ դատական դահլիճում մեռյալ վիճակ էր տիրում, նիստերին մշտապես ներկա հետաքրքրասերների շարքերն էլ նոսրացել էին, իսկ դատավարության գլխավոր «հերոսը» հանգստանում էր...

Այդուհանդերձ, երբ մեղադրող Սարգսյանն ընդարձակ մի հարցադրում-խրատով դիմեց նրան՝ իմանալու, թե որն է հարցերին չպատասխանելու իրական պատճառը, ինչպես կարելի է եւ այլն, ամբաստանյալն ամփոփ ելույթ ունեցավ: «Երկուշաբթի եւ չորեքշաբթի, հանգամանքների բերումով, ես հետաձգեցի նախնական խոսումն ու պատասխանեցի հարցերին: Սակայն, 4 ամիս շարունակ պատասխանելով փաստաբանների հարցերին, ես անընդհատ նույն համոզմունքն ունեի, որ նրանք արհեստականորեն ժամանակ են ձգում: Ես հստակ տեսնում եմ, որ շատերն այս դատավարությունը պարզապես օգտագործում են ի նպաստ իրենց քաղաքական շահերի: Ես այլեւս չեմ ծառայելու այդ շահարկումներին ու շանտաժին: Դրանք պիտի ավարտվեն», ասաց նա: Դատավոր Ս. Ուզունյանը սկսեց բացատրել իրավիճակը. «Ամբաստանյալ, Ձեր հարցաքննությանը տրամադրված ժամանակահատվածը՝ 3-4 ամիս, իրականում այնքան էլ մեծ ժամկետ չէ, եթե հաշվի առնենք, թե որքան մեծ թվով փաստաբաններ են ընդգրկված այս գործում: Այնպես որ, մենք շատ էլ արագ ենք առաջադիմում, ոչ թե ժամանակ ձգում...»: Ապա դատավորը չդիմացավ. «Դե, եթե այսպես շարունակվի, ամբաստանյալ, դու ուղիղ եթեր էլ կպահանջես...»:

Տիգրան Ջանոյանն իր հերթին ավելացրեց. «Իրավաբանական առումով այսքան մաքուր, բծախնդիր աշխատանքը փոխանակ անվանես «քաղաքական շահարկում», ավելի լավ է հերքի՛ր, բացատրի՛ր եւ արդարացրո՛ւ: Այնինչ դու ճառեր ես ասում...»: Իսկ փաստաբան Ա. Սարգսյանը հետեւյալ կերպ տրամաբանեց. «Պատահական չէ, որ ամբաստանյալը հարցաքննության հենց այս փուլում է ընդհատում ցուցմունքներ տալը: Ուրեմն, ինչ-ինչ պատճառներով, եկել է նրա լռելու պահը...»:

ՄԱՐԻՍ ԲԱԲԱՅԱՆ

Հայաստանն օդային միջանցք է տրամադրում Մ. Նահանգներին

Սկիզբը էջ 1

Այսուհանդերձ, թե որքանով է օդային տարածքների տրամադրումը տեղավորվում երկրի անվտանգության ու շահերի համատեքստում, փորձում են ճշտել քաղաքական շրջանակները: Քաղաքագետների միության նախագահ Հմայակ Հովհաննիսյանը համոզված է, որ ցանկացած լայնամասշտաբ գործողություն պետք է ընթանա ՄԱԿ-ի անմիջական վերահսկողության ներքո, որպեսզի ծառայի իր ուղիղ նպատակին՝ առանց մյուս երկրների անվտանգությանը հարվածելու: Սակայն Հայաստանի օդային սահմանների բացումը որեւէ կերպ չի կարող վտանգել երկրի շահերը, քանի որ Հայաստանն այդ քայլով ոչ թե անմիջականորեն է գործողությունների մասնակից դառնում, այլ ընդամենը օժանդակության կարգով: Ըստ Հովհաննիսյանի, դա շատ ավելի դիվանագիտական ժեստ է, քանի որ ԱՄՆ-ը փոքր Հայաստանի օդային տարածքներն օգտագործելու առանձնապես լուրջ շահագրգռություն չունի: Եվ ըստ մեկնաբանի, նման աջակցությունը զուտ քաղաքական ու բարոյական նշանակություն ունի:

Կոմկուսը սակայն այս տեսակետին համաձայն չէ: Գագիկ Թադեւոսյանի հավաստմամբ նախքան նման քայլ ձեռնարկելն անհրաժեշտ է լրջորեն քննարկել՝ բխո՞ւմ է դա մեր տարածաշրջանային շահերից, եթե նկատի առնենք ԱՄՆ-ի՝ մեր անմիջական հարեւաններից Իրանին եւ Ադրբեջանին, որպես ահաբեկչությանը հովանավորող երկրների դիտարկելը եւ ընդհանրապես իսլամական երկրներով Հայաստանի շրջապատված լինելը: Բացի այդ, Թադեւոսյանի կարծիքով, Հայաստանն ըստ էության չպետք է միայնակ որոշի օդային միջանցք տրամադրելու խնդիրը, քանի որ մտնում է ԱՊՀ ՀՕՊ համակարգի մեջ, եւ առանց կառույցին անդամակցող մյուս երկրների համատեղ որոշման միայնակ գործել չի կարող: Պատգամավորը թերեւս մոռացել էր, որ ՀՕՊ երկրները հատկապես քննարկվող հարցում որոշել են գործել ըստ սեփական որոշումների:

ՀԺԿ-ի անդամ Ստեփան Զաքարյանը մտավախություն է հայտնում, թե օդային տարածքի բացումը կարող է ՆԱՏՕ-ի անդամ հարեւան Թուրքիային հնարավորություն տալ անարգել մուտք գործել մեր տարածք՝ վտանգելով Հայաստանի անվտանգությունը: Ազգային միաբանությունը կարծում է, որ Միացյալ Նահանգները հակաահաբեկչական գործողությունների քողի տակ փորձում է իր դիրքերն ամրապնդել Ռուսաստանի հենց քթի տակ եւ այդ նպատակով օգտագործում է նաեւ տարածաշրջանի երկրների օդային տարածքները:

Քաղաքական մեծամասնությունը՝ «Միասնություն» խմբակցությունը խնդիրն այլ ոստնյակով է դիտարկում: Խմբակցության ղեկավար Գալուստ Սահակյանը շեշտը դնում է այն հանգամանքի վրա, որ հնարավոր է ահաբեկչությունը փոխակերպվի հասարակությունների հանդեպ բացահայտ ահաբեկչության, իսկ դա թույլ տալ չի կարելի: Եվ եթե ԱՄՆ ձեռնարկած քայլերն Աֆղանստանում այդ նպատակը չեն հետապնդում, օդային միջանցքների բացումը էական ազդեցություն չի կարող ունենալ Հայաստանի անվտանգության վրա:

ԱԶԳ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

ԱՂԵՏԻ ԳՈՏԻ

«Համաձայնությունը» վերականգնման ընթացքը անբավարար է համարում

Մեկ տասնյակից ավելի կուսակցությունների Շիրակի մարզային եւ Գյումրու տարածքային կազմակերպությունների վերջերս ստեղծված համագործակցության մարմինը՝ «Շիրակի մարզային կուսակցական համաձայնությունը», բավականին ակտիվորեն գործում է: Համախակի հրավիրվող հանդիպումների ընթացքում քննարկելով քաղաքի, մարզի հիմնախնդիրները, «Համաձայնությունը» փորձում է իշխանությունների ուշադրությունը հրավիրել դրանց լուծման գործում առկա բացերի ու թերությունների, տակավին լուծում չստացող հարցերի վրա:

Հրավիրված հերթական «Կլոր սեղանին», որին մասնակցում էին նաեւ ԱԺ պատգամավորներ, Գյումրու գլխավոր ճարտարապետը, ԱՄՆ-ի Ազգային ժողովրդավարության ինստիտուտի եւ Միջազգային զարգացման գործակալության ներկայացուցիչներ, քննարկվեց Շիրակի մարզի երկրաշարժից տուժած բնակավայրերի վերականգնման, այդ ուղղությամբ պետության ստանձնած պարտավորությունների կատարման ընթացքը: Զեկուցողը «Հանրապետություն» կուսակցության տարածքային կազմակերպության խորհրդի նախագահ Հունան Սագմանյանն էր, որը տարիներ առաջ հենց այդ ոլորտում ղեկավար աշխատանք է կատարել: Ըստ նրա վերլուծության, պետությունը աղետի գոտու վերականգնման վերջին երկու ծրագրերով հրաժարվելով բնակավայրերը մինչերկրաշարժյան ծավալներով վերականգնելուց, Շիրակի մարզում վերականգնման նախկինում նախատեսվող ծավալները կրկնակի պակասեցրել է: Դա հաստատելու համար բերվեցին մանրամասն թվային տվյալներ, որոնք, անշուշտ, հիմնավոր վերլուծության կարիք ունեն: Ինչպես նշվեց, պետությունը, ելակետ ընդունելով աղետի գոտում ստեղծված իրավիճակի պատճառով բնակչության թվի մեխանիկական նվազումը, վերականգնման 2001-2003 թթ. համալիր ծրագրով հաշվառված անօթեւան ընտանիքների թիվը պակասեցրել է 10 հազարով: Ծրագրված է կրթական եւ առողջապահական օբյեկտների վերականգնումը նույնպես իրականացնել բնակավայրերում առկա բնակչության թվին համապատասխան, «օպտիմալացում» ծրագրի անվան տակ: Ծրագրում չեն նախատեսվել միջոցառումներ երկրաշարժից վնասված մասնավոր տների վերականգնման ուղղությամբ: Հիշատակվեց նաեւ ՀՀ կառավարության 1999 թ. հունիսի 10-ի այնքան քննադատված 432-րդ որոշումը, ըստ որի երկրաշարժից անօթեւան ընտանիքներին բնակարան է հատկացվում ոչ թե ընտանիքի անդամների փաստացի թվին համապատասխան, այլ նախկինում ունեցած սենյակների քանակով: Այդպես բնակարան ստացած շատ ընտանիքներ դարձյալ մնում են բնակարանի կարիքավոր:

Ի՞նչ է նշանակում աղետի գոտու վերականգնման համալիր ծրագիր, երբ այդ անվամբ վերջերս ընդունված ծրագիրն ամենեւին էլ չի ներառում «գոտու» համալիր խնդիրները եւ վերաբերում է միայն շինարարությանը: «Կլոր սեղանի» բանախոսի եւ ելույթ ունեցողների մոտավորապես այսպիսի հարցադրումը առաջինը չէր եւ արդեն շատ անգամ է արտահայտվել Գյումրիում հնչած արձագանքներում: Խոսքը գլխավորապես եւ ամենից առաջ վերաբերում է տնտեսության վերականգնման ու զբաղվածության լուծում չստացող խնդրին, որը շատերի կարծիքով նույնիսկ բնակարանաշինությունից կարեւոր է: «Կլոր սեղանի» մասնակիցներն արձանագրեցին, որ պետությունն այս ծրագրով եւս չի ընդունել աղետի գոտու արդյունաբերական ձեռնարկությունների վերագործարկմանը, աշխատատեղեր ստեղծելուն ու սոցիալական լարվածության մեղմացմանը, հարկային բեռի թեթեւացմամբ բիզնեսի զարգացմանն ու ներդրումային ծրագրերի խրախուսմանն ուղղված պարտավորություններ:

Շիրակի մարզում գործող կուսակցությունների համագործակցության մարմնի գնահատմամբ, որի վերաբերյալ հայտարարությունը քննարկվեց «Կլոր սեղանի» ժամանակ, պետությունն անբավարար է կատարում աղետի գոտու վերականգնման ուղղությամբ ստանձնած պարտավորությունները: Հայտարարությամբ հանրապետության նախագահին, Ազգային ժողովին եւ կառավարությանն առաջարկվում են մի շարք կոնկրետ քայլեր, որոնք, ըստ հեղինակների, անհրաժեշտ է իրականացնել ի լրումն ընդունված վերականգնողական ծրագրի:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Շանը մարդու բարեկամն է, սակայն...

Երեկոյան ժամերին Գավառ քաղաքի փողոցներում խղճուկ ամայություն է թագավորում: Բացառությամբ մեկ-երկու տաքսու վարորդների, որոնք նախընտրել են մի քիչ երկար աշխատել՝ մի քանի դրամ ավել վաստակելու մտադրությամբ: Փողոցների դատարկությունը, սակայն, ոչ միայն արտագաղթի հետեւանք է, այլեւ՝ վախի...

Քաղաքի փողոցներում, շուկայի տարածքում, նրբանցքներում եւ այլուր վխտում է թափառող շների մի ամբողջ բանակ: Տղամարդ ես ասել, որ այդ տարածքներով կարողանաս անցնել: Իսկ գիշերվա հանգիստ քնի մասին խոսելն անգամ ավելորդ է: Բացի վախից, երեւույթը նպաստում է նաեւ վարակիչ հիվանդությունների տարածմանը, ինչը կանխելու համար Գավառի սանիտարներն անզոր են, քանի որ թափառող շների հարցով պետք է զբաղվի քաղաքի կոմունալ գրասենյակը:

Առայժմ չի գրանցվել թափառող շներից մարդկանց վարակվելու որեւէ դեպք, սակայն դժվար է ճշտել, թե քանի-քանիսն են [illegible] տարել վախից ու սարսափից՝ հայտնի հետեւանքներով:

Առավել մտահոգիչ է դրանց արագ բազմացումը, որը նկատվում է ամիս առ ամիս: Իսկ ձմռանը դրանց թիվը ավելանալու է մի քանի անգամ. սնունդ հայթայթելու նպատակով շները լցվելու են բակերն ու փողոցները: Մինչեւ պետությունը կմտածի շներին ոչնչացնելու մասին, (դժբախտաբար Հայաստանում գոյություն չունի շների պատսպարան կամ որեւէ այլ ծառայություն), անհանգստացած բնակիչները գտել են ժամանակավոր ելքը. գրպաններում պահում են հայտնի մանկական պայթուցիկներ՝ շների դեմ պայքարելու համար:

Նյութի ցանկացած տողի տակ կարող է ստորագրել Գավառի յուրաքանչյուր քաղաքացի: Իսկ մենք հուսանք, որ շներին չեզոքացնելու խնդիրը չի արժանանա «բյուջեում փող չկա» տարածված պատճառաբանությանը:

Տ. ԴԱՄՈՅԱՆ

Խոսում են թվերը...

ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության անասնաբուժական պետական տեսչության տվյալներով, համաձայն 2001 թ. առաջին կիսամյակի համար հաստատված պետական պատվեր-առաջադրանքի, նախատեսված էր կատարել 6359621 պայմանական գլուխ կենդանիների հակահամաճարակային եւ ախտորոշիչ միջոցառումներ: Սակայն նշված ժամանակահատվածում պատվաստման է ենթարկվել 5978417 պայմանական գլուխ, որի համար անասնաբուժական սպասարկման կենտրոններին (կայաններին) պետք է վճարվեր 162870 հազ. դրամ: Մինչեւ օրս նրանց հատկացվել է 50465,3 հազ. դրամ, կատարված աշխատանքի դիմաց պետության պարտքը կազմում է 112404,7 հազ. դրամ:

Առաջին կիսամյակի ընթացքում կենդանիների հակահամաճարակային եւ ախտորոշիչ միջոցառումների անցկացման համար ձեռք են բերվել ընդամենը 516919, 6 հազ. դրամի պատվաստանյութեր եւ ախտորոշիչ միջոցներ: Հակահամաճարակային միջոցառումներ են կատարվել սիբիրախտի, դաբաղի, պաստերելոզի, լեպտոսպիրոզի, էմկարի, բրուցելոզի եւ կենդանիներից մարդկանց փոխանցվող մի շարք այլ հիվանդությունների դեմ: Իսկ թե ե՞րբ պետության կողմից կմարվեն փաստացի կատարված աշխատանքների դիմաց վճարումները, տեսչության մասնագետները դժվարանում են պատասխանել: Փաստացին այն է, որ հանրապետության անասնաբուժական կայանների աշխատողների աշխատավարձի հատկացումը շարունակում է ձգձգվել: Ի՞նչ են մտածում այդ մասին համապատասխան գերատեսչությունները: Չէ՞ որ չպետք է մոռանալ բազմիցս կրկնված այն արտահայտությունը, որ բժիշկը բուժում է մարդուն, անասնաբույժը՝ մարդկությանը:

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

ՇՇԵՐ

Մեկ որոշմամբ կարելի է վերացնել երեք չարիք

Մինչդեռ կառավարությունն ու նախարարությունները ոչինչ չեն ձեռնարկում

Բնակչության առողջությանը հասցվող ամենօրյա վնաս, ստվերային շրջանառություն, արտադրության ծավալների անկում: Ընդամենը մեկ քայլով կարելի է վերջ դնել այս երեք ահագնացող երեւույթներին, որոնք առկա են սննդարդյունաբերության ոլորտում: Հարկ է պարզապես վերացնել դրանց պատճառը՝ ապակյա շշերի հետադարձ ընդունման կարգը: Թե ի՞նչ արդյունքներ կունենանք այս դեպքում, կոնկրետ հաշվարկների հիման վրա մեզ ներկայացրեց արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարի խորհրդական, քիմիական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր, միջազգային ճարտարագիտական ակադեմիայի ակադեմիկոս Ստեփան Բաբայանը:

Նախ մարդկանց առողջությանը վնասող գործոնի մասին: Խորհրդային տարիներին գոյություն ունեցող ստանդարտով (ԳՈՍՏ), լցավորող (խմիչք արտադրող) ձեռնարկությունը պարտավոր է շիշը մաքրել սոդայաջրով, մշակել քլորաջրով եւ տրինատրիֆոսֆատով: Սակայն անգամ դրանից հետո երաշխավորված չէ լիարժեք մաքրումն ու մանրէազերծումը: Բանն այն է, որ այս գործընթացի հետեւանքով շշի պատերը քայքայվում են, ինչն անտեսանելի է անզեն աչքով: Հետագայում քայքայված պատերը դառնում են կեղտի կուտակման կենտրոններ: Երկրորդ եւ հետագա օգտագործման ժամանակ այդ կեղտն անցնում է լուծույթի մեջ: Ներկայումս 210 կազմակերպություններ զբաղվում են ալկոհոլային եւ ոչ ալկոհոլային խմիչքների արտադրությամբ, որոնցից միայն 14 խոշոր ձեռնարկությունների ներկայացուցիչներն են խոսում նորմատիվային պահանջներին համապատասխան շշերի մաքրման մասին: Սակայն դա ամենեւին էլ չի նշանակում, որ նման մաքրում իսկապես կատարվում է: Նախ՝ չկան համապատասխան տվյալներ տրված սանիտարահիգիենիկ ծառայությունների կողմից, երկրորդ՝ ակնհայտ է, որ մաքրման այդ ամբողջ գործընթացն ավելի մեծ ծախսեր կպահանջի, քան շշերը ջարդելու եւ նորը գնելու դեպքում: Եվ եթե խոշոր ձեռնարկությունների համար դա ծախս է, ապա բնական է, որ մնացած 196 փոքր ձեռնարկությունները պարզապես ի վիճակի չեն դա կատարելու: Թերեւս պարզ է դառնում, թե ինչ վտանգի ենք ենթարկվում մենք բոլորս, խմելով ապակյա շշերի (որոնք մի քանի օր առաջ թափված են եղել որեւէ աղբարկղի մեջ կամ շրջակայքում) մեջ լցված խմիչքը: Իսկ եթե դրանք ջարդեն եւ վերածուլվեն 1000-1500ºC ջերմության տակ, ապա վնասակար մանրէները կոչնչանան, իսկ շշերը կդառնան անվտանգ:

Հաջորդ լուրջ խնդիրը ստվերային շրջանառությունն է: Դրա իրական ծավալները ճշգրիտ հաշվարկելն, ըստ Ստեփան Բաբայանի, գրեթե անհնար է: Պետք է նկատի ունենալ, որ արտադրված շշերի մոտ 30 տոկոսը կազմում է բնական կորուստը, իսկ մնացած 70 տոկոսը կարող է անընդհատ պտտվել: Միայն 30 տոկոսն է ենթակա ջարդման եւ պարբերաբար թարմացման: Այսինքն հնարավոր չէ պարզել, թե որ շիշն է նոր արտադրված, ինչը բերում է չհաշվարկված շշերի դուրսբերմանը շուկա: Մյուս կողմից, այսպես կոչված ընդունման կետերում շշերը բնակչությունից ընդունվում են 5-10 դրամով, իսկ լցավորող ձեռնարկություններին վաճառվում 20-25 դրամով: Վերջիններս էլ դրանց ինքնարժեքը ցույց են տալիս 35 դրամ: Այս շղթայում առաջիններն ընդհանրապես հարկային դաշտից դուրս են, իսկ երկրորդները հարկերը վճարում են 1 շշի համար 20-25 դրամ գումարից: 1999 թ. Հայաստանում օգտագործվել է շուրջ 72 մլն, 2000-ին՝ 77 մլն շիշ (չհաշված արտահանվող կոնյակի շշերը): Նկատի ունենալով դրանց անընդհատ շրջապտույտը, կարելի է ենթադրել, որ խոսքն այստեղ միլիոնավոր դոլարների ստվերի մասին է: Բնականաբար, շշերի երկրորդային օգտագործման արգելումը կբացառի այս գործոնը եւս:

Եվ երրորդ կարեւոր խնդիրն արտադրության ծավալների անկումն է Հայաստանում: Եթե 1988-89 թթ.-ին ապակյա շշերի արտադրությամբ զբաղվում էին 5, ապա 2000-2001 թթ.-ին՝ 2 ձեռնարկություններ: Դրա հետեւանքով 600-700 աշխատատեղ է կրճատվել: Արտադրության անկումը ներկայումս շարունակվում է: Մինչդեռ առկա է ոչ միայն շշերի արտադրության զարգացման, այլեւ արտադրության ծախսերի նվազեցման հնարավորությունը: Ներկայումս այս արտադրության անհրաժեշտ կվարցային ավազը ներմուծվում է Ուկրաինայից, սոդան՝ Բուլղարիայից եւ Ռուսաստանից, դոլոմիտը եւ գլինազյոմը՝ նույնպես Ռուսաստանից, սելիտրան՝ Վրաստանից: Արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարի խորհրդականը հաշվել է, որ միայն 2000 թ.-ին արտադրողների (տարեկան 13 մլն շիշ) տեղափոխման ծախսերը սեւծովյան նավահանգիստներից ծովով մինչեւ Փոթի, ապա Հայաստան կազմել են 231 հազ. դոլար: Իսկ 1997-2000 թթ. համար այդ ծախսերը կազմել են շուրջ 1,3 մլն դոլար: Այս գումարներով հնարավոր կլիներ ստեղծել սեփական հումքային բազա, եթե կվարցային ավազի եւ գլինազյոմի փոխարեն օգտագործվեին Գնիշիկի հանքային կվարցիտները, Արագածի պեռլիտները, Իջեւանի հանքավայրի դոլոմիտները: Հումքի 30-40 տոկոսը սովորաբար կազմում է ապակու ջարդոնը: Հետեւաբար, ջարդված շշերի տեսքով սա նույնպես կարելի է տեղական հումք համարել, իսկ ընդհանուր առմամբ կխնայվեն զգալի միջոցներ: Հնարավորություն կստեղծվի նաեւ արտադրվող շշի որակի բարելավման համար:

Այժմ Հայաստանում արտադրվող շշերը հաստ պատեր ունեն եւ ծանր են, իսկ միջազգային շուկայում արդեն տարածված են թեթեւ, հատուկ որակի բյուրեղապակյա (խրուստալինա) շշերը: Անկախ ամեն ինչից, այս գործոնին պետք է հայաստանյան արտադրողներն ուշադրություն դարձնեն: Արտահանվող ապրանքների մեջ որոշակի մաս են կազմում նաեւ խմիչքները, մասնավորապես՝ ոգելից: Բացի խմիչքների որակական հատկանիշներից, կարեւոր նշանակություն ունի դրանցով լցված շշերի ապրանքային տեսքը: Սակայն վերջում հարկ ենք համարում նշել, որ վերը հիշատակված խնդիրների լուծման համար որպես պարտադիր պայման անհրաժեշտ է պետական որոշում շշերի երկրորդային օգտագործումն արգելելու մասին: Իսկ ո՞ր գերատեսչությունները պետք է մտահոգվեն այս հարցով: Գյուղատնտեսության նախարարությունը՝ որպես խմիչքների արտադրության լիցենզիաներ տրամադրող, առողջապահության նախարարությունը եւ մասնավորապես սանիտարահամաճարակային ծառայությունը՝ որպես բնակչության առողջության պահպանման պարտավորություն ունեցող, Հայպետստանդարտը՝ որպես ստանդարտացման չափանիշների պահպանման եւ վերահսկման կառույցներ, պետական եկամուտների նախարարությունը, որը կոչված է ստվերային շրջանառությունը հայտնաբերելու եւ բերելու հարկային դաշտ, արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարությունը՝ որպես արտադրության զարգացման նախանձախնդիր գերատեսչություն: Վերոնշյալ 5 գերատեսչություններից առայժմ միայն արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարությունն է առաջին քայլը կատարել եւ իրականացրել հրապարակման մեջ ներկայացված ուսումնասիրություններն ու հաշվարկները: Մյուսներն առայժմ սահմանափակվում են հարկատուների գումարները որպես աշխատավարձ ստանալով եւ իրենց պաշտոնական դիրքն ըստ իրենց անհրաժեշտության օգտագործելով:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հակաաֆղանական կոալիցիայում ճեղքվածքի խորացումը փաստի առջեւ է կանգնեցրել Վաշինգտոնին

Ահաբեկչությունն արմատախիլ անելու ագրեսիվ նկրտումներում, որոնք դրսեւորվում են Աֆղանստանի եւ Իրաքի դեմ պատերազմական գործողությունների դիմելու ԱՄՆ-ի անզուսպ հակումներով, պաշտոնական Վաշինգտոնն առաջնորդվում է Իսրայելի շահերով: Երկրում պատերազմական հիստերիա բորբոքելու միջոցով սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության կազմակերպիչների բացահայտման հարցը ամերիկյան հասարակության օրակարգից դուրս մղելու առումով էլ Վաշինգտոնի նկրտումներին տուրք է տալիս ԱՄՆ-ի ազատ մամուլը: Իսրայելի քաղաքական ազդեցությունը ամերիկյան քաղաքական շրջանակների վրա ակնհայտ է, առավել ակնհայտ է համարվում ամերիկյան մամուլի վրա ԱՄՆ-ի հրեական կառույցների ազդեցությունը: Այս ազդեցություններից մեկը մյուսի հետ համադրելու պայմաններում ոչ միայն խնամքով քողարկվում են պաշտոնական Վաշինգտոնի ագրեսիվ նկրտումներն ու ամերիկյան հասարակության օրակարգից հնարամտորեն դուրս են մղվում ահաբեկչության կազմակերպիչների բացահայտումը, այլեւ ամերիկացիների մեջ ստեղծվում է հակաաֆղանական կոալիցիայի կուռ ամբողջականության տպավորություն:

Մինչդեռ այդ կոալիցիան դեռ չձեւավորված ճեղքվածք է տալիս, ավելին՝ ճեղքվածքը հետզհետե խորանում է: Ճեղքվածքի խորացման կասեցումը Վաշինգտոնից պահանջում է հստակ պատասխան միջազգային հանրությանը հուզող հարցերին, ինչպիսիք են.

– Կարելի՞ է Աֆղանստանի դեմ սանձազերծվող պատերազմը համարել ահաբեկչությանը հայտարարված պատերազմ, քանի որ սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունն իրագործել են ահաբեկիչները, այլ ոչ թե աֆղանական պետությունը:

– Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունը ամբողջովին դրսի՞ց է կազմակերպվել, թե՞ ամերիկյան համակարգի ներսում ահաբեկիչներին ցուցաբերվել է աջակցություն:

– Մ. Նահանգները Աֆղանստանում երկարաժամկետ ռազմաքաղաքական ներկայությա՞ն է ապահովում, թե՞ պատերազմի ավարտին պատրաստվում է լքել երկրի սահմանները:

– Եթե լքելու է, ապա ե՞րբ է այդ մասին պաշտոնապես հայտարարելու:

Վերոհիշյալ հարցերն առ այսօր պատասխան չեն ստացել: Բոլոր հիմքերը կան ենթադրելու, որ սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության կազմակերպիչների հարցը նույնպես մնալու է անպատասխան, որովհետեւ դա հետզհետե առեղծվածային բնույթ է ստանում: Մինչ Բուշի վարչակարգը ահաբեկչության պատասխանատվությունը բարդում է Ուսամա բեն Լադենի վրա եւ նրան ապաստան տալու պատճառաբանությամբ Աֆղանստանին հայտարարում է թիվ առաջին կասկածյալը, հավաստելով միջազգային հանրությանը, թե ամերիկյան հետախուզական ծառայությունները շուտով համապատասխան ապացույցներ կներկայացնեն, դրանցից CIA-ն պաշտոնապես կասկածի տակ է դնում պաշտոնական Վաշինգտոնի վերոհիշյալ կասկածների հավաստիությունը: Ինչ վերաբերում է FBI-ին, ապա նրան, ինչպես այդ մասին սեպտեմբերի 26-ի առավոտյան նշեց թուրքական պետհեռուստատեսությունը, ոչ մի կերպ չի հաջողվում Աֆղանստանի դեմ նախապատրաստվող ամերիկյան ագրեսիայի օրինականացման համար ապացույցներ գտնել: Ըստ նույն աղբյուրի, ապացույցների բացակայության մասին հենց FBI-ն է խոստովանում:

Այս խոստովանությունը միանգամայն հիմնավորում է աֆղանական առաջիկա պատերազմում անվերապահ աջակցության համար Վաշինգտոնին ահաբեկչության առնչությամբ իրավական ապացույցներ ներկայացնելու Եվրամիության պահանջները: Հիմնավորվում է նաեւ ԱՄՆ-ին անմիջականորեն ռազմական օգնություն տրամադրելու հարցում Ֆրանսիայի, Գերմանիայի եւ Իտալիայի անորոշությունը: Սա հիմք է տալիս ընդգծելու, որ վերջիններս եթե օդային ռմբակոծություններին մասնակցեն, գոնե Աֆղանստանում ցամաքային գործողություններին չեն մասնակցի: Հակառակ նրանց, հազարավոր անգլիացիներ, ֆրանսիացիներ, գերմանացիներ եւ ամերիկացիներ աֆղանական առաջիկա պատերազմին հակադրվելու, ինչպես նաեւ պաշտոնական Վաշինգտոնի ագրեսիվ դիրքորոշումը դատապարտելու մղումով ակտիվորեն մասնակցում են իրենց երկրներում կազմակերպված ցույցերին: Դատապարտողներին է միանում նաեւ ԱՄՆ-ի Իսլամական կենտրոնի իմամ շեյխ Մոհամադ Գեմահան: Նա անարդարություն է համարում ահաբեկչության ողջ պատասխանատվության բարդումը բեն Լադենի վրա եւ ավելացնում. «Ամերիկացիները ոչ մի կերպ չեն կարողանում հասկանալ, թե ով է իսկական հանցագործը»:

Այս ամենը լրջորեն խոչընդոտում է հակաաֆղանական կոալիցիայի ձեւավորմանը, այդուհետ պաշտոնական Վաշինգտոնը կանգնում է բարդությունների առջեւ: Իրավիճակն էլ ավելի է բարդանում, երբ Աֆղանստանի նկատմամբ նրա ագրեսիվ դիրքորոշումը բախվում է միջինարեւելյան այնպիսի երկրների ուղղակի կամ անուղղակի հակադրությանը, ինչպիսիք են Սաուդյան Արաբիան, Եգիպտոսը եւ Թուրքիան: Հատկանշական է, որ հակադրության այս փաստը «Աֆղանստանի դեմ առաջիկա պատերազմում ԱՄՆ-ին լիարժեք աջակցություն» կարգախոսով ողջամտորեն շրջանցում են ամերիկյան թերթերը, ինչն ինքնաբերաբար հանգեցնում է հակաաֆղանական կոալիցիայում առաջացած ճեղքվածքի խորացման փաստի շրջանցմանը:

Վերոհիշյալ երկրներից Սաուդյան Արաբիան թեեւ խզեց թալիբների հետ դիվանագիտական հարաբերությունները, բայց եւ այնպես պաշտոնական հայտարարությամբ հրաժարվեց հակաաֆղանական կոալիցիայի գլխավոր շտաբի տեղակայման համար ռազմաբազա տրամադրել ԱՄՆ-ին, պատճառաբանելով, թե դա կոտնահարի երկրի ինքնիշխանությունը: Այլ կերպ՝ սաուդյան իշխանությունները բացահայտորեն մերժեցին աֆղանական պատերազմն իրենց տարածքից ղեկավարելու ամերիկյան պահանջները: Այդ ընթացքում Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքը Վաշինգտոնից պահանջեց կատարված ահաբեկչության մեջ Աֆղանստանի պատասխանատվությունն ապացուցող հիմնավորված փաստարկներ, նախազգուշացնելով. «Այլապես աֆղանական պատերազմը ոչնչով չի տարբերվի սեպտեմբերի 11-ի ողբերգությունից»:

Ինչ վերաբերում է Թուրքիային, ապա սեպտեմբերի 21-ին նախագահ Բուշը հեռախոսազրույց է ունեցել նախագահ Ահմեդ Նեջդեթ Սեզերի հետ եւ նրան ներկայացրել որոշակի պահանջներ: Թուրքական ԶԼՄ-ները դրանց անդրադարձան անորոշ ձեւակերպումներով: Վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթի նույն օրվա հայտարարությունում, սակայն, ասվում էր. «Աջակցությանն՝ այո, բայց զորք չենք տրամադրի»: Սա ցույց տվեց, որ ԱՄՆ-ի նախագահին Աֆղանստանում ցամաքային գործողություններին անմիջական մասնակցություն է պահանջել թուրքերից: Էջեւիթի հայտարարությունը փաստորեն իրավական ուժ ստացավ Վաշինգտոնին հասցեագրված սեպտեմբերի 22-ի պատասխան նամակով, որը հենց ինքը՝ վարչապետն էր ստորագրել:

Այս պայմաններում Վաշինգտոնն իր ողջ ուշադրությունը կենտրոնացրեց Աֆղանստանի ներսում հակաթալիբյան կոալիցիայի ձեւավորմանը: Թերեւս նա դրանով հաշտվեց հակաաֆղանական կոալիցիայում առաջացած ճեղքվածքի հետզհետե խորացող փաստի հետ: Թվում է, թե Աֆղանստանում ռազմական գործողությունների անցնելու դեպքում Վաշինգտոնը ստիպված կլինի բախվել ոչ միայն թալիբների, այլեւ՝ իսլամական ողջ աշխարհի հակազդեցությանը: Այդպիսին եթե ոչ Պակիստանի իշխանությունները, ապա ժողովուրդն ու ազգային պաշտպանության խորհուրդը, որի կազմում ներկայացված են 34 իսլամական կազմակերպություններ, արդեն ցուցաբերում են: Վերջիններս ոչ միայն Աֆղանստանին անվերապահորեն աջակցելու մասին են հայտարարում, այլեւ հայտնում են անհրաժեշտության դեպքում Պակիստանի նախագահ Փերվեզ Մուշարաֆի իշխանությունների դեմ համապատասխան քայլեր ձեռնարկելու իրենց պատրաստակամությունը: Այդպիսով, Պակիստանը դադարում է Աֆղանստանի դեմ հուսալի հենարան հանդիսանալ ԱՄՆ-ի համար: Ի դեպ, եթե Պակիստանի ազգային պաշտպանության խորհուրդը նախազգուշացնում է Մուշարաֆին, ապա երկրի արտգործնախարար Աբդուլ Սատտարն էլ իր պարտքն է համարում ամերիկացիներին նախազգուշացնել. «Աֆղանցիների համար թանկ է անկախությունը, նրանք ոչ մի կերպ չեն կարող հանդուրժել դրսի միջամտությունը»: Այդ առումով պատահական չեն հակաթալիբյան կոալիցիայի վերահսկողության տակ գտնվող Հյուսիսային Աֆղանստանը, պատերազմական գործողությունների համար որպես պլացդարմ օգտագործելու Վաշինգտոնի մտահղացումները: Դրանց իրականացումը սակայն մեծապես պայմանավորված է Միջին Ասիայի հանրապետությունների դիրքորոշումներով, ինչն իր հերթին առանձնակի նշանակություն է հաղորդում նախապատրաստվող պատերազմի նկատմամբ Ռուսաստանի դիրքորոշմանը: Մտահղացումների իրականացումը Վաշինգտոնին կհաջողվի՞, թե՞ ոչ, դժվար է ասել, բայց որ Վաշինգտոնը պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդի խոստովանությամբ արդեն ձգտում է ոչ թե ահաբեկչությունն արմատախիլ անել, այլ՝ ահաբեկչական գործողությունները վերահսկել, անժխտելի փաստ է:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

ՆՅՈՒ-ՅՈՐՔ

Կոֆի Անանը հորդորում է միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարել միասնական ճակատով

«Հակաահաբեկչական քննարկումներ» ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայում

ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը վերջին երկու տարիներին Աֆղանստանի վերաբերյալ ընդունել է չորս բանաձեւ: Թիվ 1267 բանաձեւը Թալիբանից պահանջում էր Ուսամա բեն Լադենին հանձնել համապատասխան մարմիններին, որը հնարավորություն կտար աշխարհի թիվ մեկ ահաբեկչին ներկայացնել արդարադատությանը: Թիվ 1269 բանաձեւը դատապարտում էր ահաբեկչական յուրաքանչյուր գործողություն, իսկ 1333 բանաձեւը Աֆղանստանի Թալիբան շարժման առաջնորդներից պահանջում էր անհապաղ վերացնել երկրի տարածքում գործող բոլոր ճամբարները, որտեղ պատրաստվում էին ապագա ահաբեկիչները: Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչական գործողությունից երկու օր անց Անվտանգության խորհուրդը ընդունեց թիվ 1368 բանաձեւը, որի 5-րդ կետի համաձայն թույլատրվում է «կիրառել բոլոր անհրաժեշտ քայլերը՝ պատասխանելու ԱՄՆ-ի նկատմամբ իրականացված ահաբեկչական գործողություններին»:

Հոկտեմբերի 1-ին ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայում տեղի կունենան քննարկումներ, որոնք նվիրված կլինեն միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարի եղանակներին:

Սեպտեմբերի 21-ին «Նյու Յորք թայմսում» հրապարակված իր հոդվածում, ապա երեք օր անց, ելույթ ունենալով գլխավոր ասամբլեայում, ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը նշեց, որ սեպտեմբերի 11-ի ԱՄՆ-ի դեմ իրականացված ահաբեկչությունն ուղղված էր ողջ աշխարհի դեմ, եւ աշխարհի բոլոր պետությունների կազմակերպությունը՝ ՄԱԿ-ը, պետք է երկարաժամկետ պայքար ծավալի ընդդեմ ահաբեկչության: Կոչ անելով միասնական ճակատով պայքարելու միջազգային ահաբեկչության դեմ, Կ. Անանը հույս հայտնեց, որ պատասխանը կլինի «բաց եւ արդար»:

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի համոզմունքը, որ միայն ՄԱԿ-ի անդամ բոլոր պետությունների ջանքերով պետք է իրականացվի ահաբեկչության դեմ պայքարը, եւ պետք է համապատասխանի ՄԱԿ-ի ընդունած խարտիային ու Անվտանգության խորհրդի բանաձեւերին, անուղղակի ակնարկ էր ԱՄՆ-ին. Վաշինգտոնը սովորաբար ընդդիմանում է գլոբալ՝ համընդհանուր պայմանագրերին, ներառյալ նրանց, որոնք վերաբերում են ահաբեկչությանը եւ դրա դեմ պայքարին: Սովորաբար ԱՄՆ-ը հրաժարվում է ստորագրել գլոբալ նշանակության պայմանագրերը, քանի որ դա կնշանակի, որ ՄԱԿ-ի մյուս 188 պետությունների հետ հավասար պայմաններով պետք է կատարի ստանձնած պարտավորությունները:

Հատկապես վերջին տարիներին, երբ երկրագունդը դարձավ ընդգծված միաբեւեռ, ԱՄՆ-ը՝ միակ գերհզոր պետությունը, Վաշինգտոնի վերաբերմունքը ՄԱԿ-ի եւ ընդհանրապես աշխարհի մյուս պետությունների հանդեպ դարձավ, մեղմ ասած, արհամարհական: Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունը որոշ իմաստով խախտեց գերհզոր պետության հիմքերը, եւ այսօր, առավել քան երբեւէ, ԱՄՆ-ը զգում է բարոյական աջակցության անհրաժեշտությունը: Սեպտեմբերի 24-ին, նախագահ Բուշի հորդորով, Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատը գրեթե միաձայն ՄԱԿ-ին տրամադրեց իր 1.3 մլրդ պարտքերի մի մասը՝ 582 մլն-ը, միաժամանակ հասկացնելով, որ կազմակերպությունից ակնկալում է բարոյական աջակցություն միջազգային ահաբեկչության դեմ նախապատրաստվող պատերազմում:

Որոշակի փոփոխություններ են նկատվում նաեւ ԱՄՆ-ի՝ նախկինում Ռուսաստանի հանդեպ եղած վերաբերմունքում: Երեկ նախագահ Բուշը Չեչնիայի իրադարձությունները որակեց անջատողականություն, ինչը արմատական փոփոխություն է, եթե հաշվի առնենք, որ նախկին նախագահ Քլինթոնը Հյուսիսային Կովկասում Ռուսաստանի քաղաքականությունը համարում էր «մարդու իրավունքների ոտնահարում», իսկ ԱՄՆ պետդեպարտամենտը հանույքով Վաշինգտոնում հյուրընկալում էր չեչեն ահաբեկիչներին:

Ենթադրվում է, որ ԱՄՆ-ը Աֆղանստանի «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպության ճամբարների ռմբահարումները կսկսի հոկտեմբերի առաջին օրերին, երբ ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայում կավարտվեն «հակաահաբեկչական քննարկումները»: Երեկ պետքարտուղար Ք. Փաուելը մեկ վերապահում արեց՝ Աֆղանստանը կարող է խուսափել ռմբահարումներից, եթե ԱՄՆ-ին հանձնի Ուսամա բեն Լադենին: Մինչդեռ թալիբները շարունակում են կրկնել. «Հարգարժան հյուրը կորել է»: Իսկ սրբազան պատերազմի՝ ջիհադի նրանք պատրաստ են:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Նյու Յորք, ՄԱԿ-ի կենտրոնակայան

Պակիստանը անտեսեց Բուշի կարգադրությունը

Արաբական Միացյալ էմիրությունները (ԱՄԷ) եւ Սաուդյան Արաբիան արդեն խզել են դիվանագիտական հարաբերությունները Թալիբանի հետ: Նույնը չի պատրաստվում անել Թալիբանի իշխանությունը ճանաչած երրորդ պետությունը՝ Պակիստանը: Նախագահ Մուշարաֆը երկու օր առաջ հայտարարեց, որ Պակիստանի նկատմամբ չկա միջազգային ճնշում եւ չի խզի հարաբերությունները Աֆղանստանի հետ: Ավելին, Պակիստանը անտեսեց նախագահ Բուշի կարգադրությունը, համաձայն որի անհապաղ պետք է սառեցվեին սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության մեջ կասկածվող 27 կազմակերպությունների եւ անհատների բանկային հաշիվները: Դրանցից մեկը՝ Պակիստանի «Ալ Ռաշիդ» բարեգործական կազմակերպությունը հայտարարել է, որ ինքը բանկային հաշիվներ չունի ԱՄՆ-ում: «Մեր բանկային հաշիվները Պակիստանում են, եւ կառավարությունից որեւէ ծանուցում չենք ստացել, որ դրանք սառեցվել են», ասել է «Ալ Ռաշիդ»-ի խոսնակը:

Համաձայն պակիստանյան աղբյուրների, «Ալ Ռաշիդի» գումարները գոյանում են իսլամական պետությունների հանգանակություններից, որոնք ծախսվում են բարեգործական նպատակներով: Միեւնույն ժամանակ «Ալ Ռաշիդի» տեսակետներն արտահայտող պարբերականը սրբազան պատերազմի՝ ջիհադի կոչ է արել ընդդեմ ԱՄՆ-ի, Իսրայելի եւ Հնդկաստանի, նշելով, որ սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության կազմակերպիչը Իսրայելն է: «Ինչպե՞ս է եղել, որ Համաշխարհային առեւտրական կենտրոնում աշխատող 4000 հրեաներից ոչ մեկը չի զոհվել», հարց է տալիս «Ալ Ռաշիդ» կազմակերպության պաշտոնաթերթը:

Թ. Հ.

Զահրատի վերջին արկածախնդրությունը

Գրողների միությունում ներկայացվեց «Ծայրը ծայրին» գիրքը

Ուրեմն այսպես. Հաճի Լեւոն Վարդանյանի որդին, որ իրեն բանաստեղծորեն Զահրատ է կոչում, ծովափին, արեւի տակ նստած մարմնի ակոսներն էր հաշվում։ Սակայն դա քիչ էր։ Կիկոն (որ Զահրատի արարածն է ու մենք միամտորեն Զահրատ ու Կիկո իրար ենք խառնում) հիմա անդադար Արեգակի շուրջը կպտտվի Արուսյակի տես, մեզ տես։ Ու սիրո խոսքեր ասելուց հետո, երբ մի փոքր վեր նայենք, փոքրիկ մի աստղ կտեսնենք։ Աստղ չէ, Կիկոն է։ «Թաշկինակ շարժենք անոր մտերմիկ»։

Ասացինք՝ Զահրատ ու Կիկո իրար ենք խառնում։ Զահրատի գործերի գիտակ Վերա Չըքնողլու-Ասալյանը դեռ 1994-ին գրել է. «... Նշմարելի է Զահրատի եւ իր գործերուն միջեւ գտնուող զուգահեռը։ Այնքան բաց է, որ առաջուց կը զգամ իր հակազդեցութիւնները, իր մտածումները դէպքերու դիմաց։ Գերզգայուն է. կարծես թէ ապակիէ շինուած ըլլայ։ Եթէ դպչիս, պիտի կոտրի։ Շատ լաւ գիտէ թէ կը սիրենք զինք։ Երբ կ՚արտայայտենք մեր սէրը, կը շփանայ տղու մը պէս, քթին տակէն կը խնդայ...»։

Երբեմն էլ խնդում էր «քթին տակէն», երբ Հայաստանի գրողների միությունում, կլոր դահլիճում իր նոր գիրքն էր ներկայացվում «Ծայրը ծայրին»։ Ուրախանում էր, թեեւ մեկ օր առաջ չէր կարողացել մտնել Երեւանի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցի, թեեւ իրեն արգելող ոստիկաններին ասել էր. «Գրագետ եմ, կուզեմ մտնել եկեղեցի»։ Ոստիկանները դիպուկ պատասխանել էին, որ «Հայաստանում հիմա բոլորն էլ գրագետ են»։ «Է՛, ըսի թէ Մովսէս Խորենացիի մեդալ ունիմ, մուտքս ապահովված գտնելու համար»։

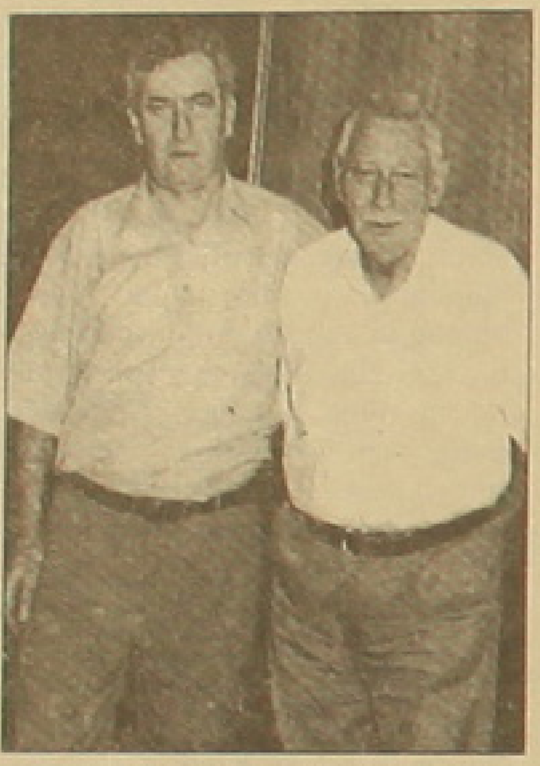

ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը Զահրատի հետ։

Դա էլ չի օգնել։ Ու ինքն իր այս վերջին արկածախնդրության վրա խնդում է, ինչպես իր Կիկոն է խնդում, ինչպես ինքն է խնդում իր Կիկոյի վրա, իր ու մեզ վրա։ Զահրատն է։

Գրականագետ Ալեքսանդր Թոփչյանը երբեք չփորձեց ներկայացնել Զահրատի ստեղծագործությունը, որովհետեւ նրան ճանաչում ենք, գիտենք, որովհետեւ (այս էլ ես ավելացնեմ Ալեքսանդր Թոփչյանի խոսքին) Զահրատ չիմանալը սեփական անձը չիմանալ է նշանակում։

ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանը, բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանը, նաեւ մյուսները սիրո խոսքեր ասացին Զահրատին, քանզի նրան ներկայացնել պետք չէ։ Գիտենք, որովհետեւ ինքը նման չէ ոչ ոքի եւ ոչ մեկը նրան նման չէ։ Հետեւորդներ շատ ունեցավ, բայց իրեն նման երբեք։ Ու ինչ էլ գրեց, երբ էլ գրեց՝ իր գիրը եղավ, ուրիշ ոչ մեկի գրին նման չեղավ։ Ու ինչքան էլ նրան հարցեր տվեցին իր ինքնությունը պարզելու համար, իր տված հարցերից լավ հարցեր չեղան, ու իր պատասխանները լավագույնը եղան։

«Վիպապա՞շտ էք»։ «Բանաստեղծութիւն գրելն ինքնին վիպապաշտ արարք է»։ «Շա՞տ գրած էք»։ «Բաւական-բաւական շատ»։ «Կը զանգատի՞ք»։ «Կը պատահի-երբեմն-որ միտքս նիւթ մը հինայ, սակայն յանկարծ կը յիշեմ, թէ այդ մասին նախապէս գրած եմ»։ «Յաջո՞ղ, թէ ո՞չ»։ «Դժբախտաբար աւելի լաւ եւ յաջող»...

Այսպես զահրատաբար ու Կիկոյի հանգույն ապրում է բանաստեղծը ու ապրում է ի փառս մեզ։

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Լիլիթ Ամիրջանյան մանրանկարչի անհատական ցուցահանդեսը

Համաշխարհային արվեստի գանձարանում մանրանկարչությունն իր ինքնատիպությամբ, կատարման եղանակով ու վարպետությամբ, գույների բազմազանությամբ, հարստությամբ մեծ տեղ է գրավում։ Մանրանկարչությունը Լիլիթ Ամիրջանյանի հոգու եւ ներքին լույսի դրոշմն է։

Երիտասարդ նկարչուհին ավարտել է Երեւանի Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական ինստիտուտը։ Աշխատում է Մատենադարանում՝ որպես մանրանկարիչ կատարելով ընդօրինակություններ հայ միջնադարյան մանրանկարչությունից՝ միաժամանակ կատարելով ինքնուրույն գործեր եւ գրքերի ձեւավորումներ։ Երեւանի գեղարվեստի ինստիտուտում դասավանդում է հայ մանրանկարչության ընդօրինակման արվեստը։

Օրերս Ե. Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանում բացվեց Լիլիթ Ամիրջանյանի ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը, որը նվիրվում է քրիստոնեությունը Հայաստանում պետական կրոն ընդունման 1700-ամյակին։

Բացմանը ներկա էին բազմաթիվ արվեստագետներ, արվեստասերներ։ Նկարչուհուն ողջունեցին թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Բախչինյանը, արվեստաբան Մերի Երզնկյանը, քանդակագործ Ղուկաս Չուբարյանը։ Սա Լիլիթ Ամիրջանյանի չորրորդ անհատական ցուցահանդեսն է։ Մասնակցել է բազմաթիվ ցուցահանդեսների։ 1991-ից մանրանկարչական աշխատանքներով մասնակցել է հայ քրիստոնեական մշակույթի «Մոմիկ» միության ցուցահանդեսին, որը կազմակերպվել է Երեւանում, Էջմիածնում, Կանադայում, Ամերիկայում եւ այլ երկրներում։

Լիլիթն աշխատել է Նյու Յորքի հայոց առաջնորդարանի «Գրիգոր Զոհրապ» կենտրոնում՝ թեմի առաջնորդ Խաժակ արք. Պարսամյանի հրավերով կատարելով մանրանկարչական աշխատանքներ։ Պատրաստել է պատկերազարդ Ավետարան (ստեղծագործական մանրանկարներ) եւ արտագրել չորս Ավետարանների ամբողջական տեքստեր, որոնք Մատենադարանի սեփականությունն է։

Ձեւավորել է բազմաթիվ գրքեր՝ Դանթեի «Աստվածային կատակերգությունը», Լեոնարդո դա Վինչիի «Հեքիաթներ, լեգենդներ, առակները», Դոստոեւսկու «Ոճիր եւ պատիժը», Քուչակի «Հարյուր ու մեկ հայրենը» եւ այլ գրքեր։ 2000 թ. Վատիկանում «Մշակութային ժառանգություն» կոմիտեն կազմակերպել էր կոնֆերանս՝ նվիրված ձեռագրերի պատկերազարդման եւ գրչության արվեստին։ Լիլիթ Ամիրջանյանը հանդես է եկել զեկուցումով եւ ներկայացրել իր պատկերազարդ ձեռագիր Ավետարանները, որոնք շարունակությունն են հայկական ավանդական ձեռագրային արվեստի։

ԱՐՓԻՆԵ ԱՍԼԱՆՅԱՆ

Առեղծվածային իրականության մեջ

Հարցազրույց գեղանկարիչ Գեւորգ Եղիազարյանի հետ

Վերջերս Վաշինգտոնի «Wentworth» պատկերասրահում ցուցադրվեցին հայաստանցի նկարիչ Գեւորգ Եղիազարյանի գեղանկարչական աշխատանքները։ Ցուցահանդեսը կազմակերպված էր պատշաճ մակարդակով, եւ անցավ հաջողությամբ, տոնական մթնոլորտում։ Ինչպես միշտ, այս անգամ էլ նկարչի ստեղծագործությունների նկատմամբ մեծ էր հայ եւ ամերիկացի արվեստասեր հասարակայնության ուշադրությունը։ Ցուցահանդեսին՝ իբրեւ պատվո հյուր, ներկա էր ԱՄՆ-ում ՀՀ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Արման Կիրակոսյանը։ Բոստոնում լույս տեսնող «The Armenian Mirror Spaktator» թերթում Գայանե Ասլամազյանն այսպես է ներկայացնում Գեւորգ Եղիազարյանի աշխատանքները. «Ժամանակակից հայ գեղանկարչության մեջ նրա՝ անսովոր նկարչի եզակիությունը չի պայմանավորված միայն զարմանալիորեն իրական կերպարներ ներկայացնելու մեջ, այլ նրա ստեղծագործական մտքի թռիչքներով, պրոֆեսիոնալիզմով եւ արտահայտչամիջոցներով։ Նա չի վերարտադրում սոսկ այն կյանքը, որով ապրում ենք, այլ ստեղծում է իր անձնական իրականությունը։ ...Նրա կտավների առեղծվածն ալեկոծում է մարդկանց սիրտն ու միտքը, եւ մեծ մասը կրում է XX դարի արվեստի ազդեցությունը, որը լի է դրամատիզմով, հոգեբանական լարվածությամբ, անհանգստություններով եւ կերպարների բարդություններով, որոնք կարծես պատրաստ են դուրս գալու կտավի սահմաններից, շոգիանալու, անհետանալու։ Նրա նկարներն աչքի են ընկնում արտահայտչականության ճկունությամբ եւ գույների պարզությամբ։ Որպես նկարիչ նա ավելի շատ զգացումներ է արտահայտում, եւ ոչ այնքան գործողություններ։ Դա խորհրդանիշների արվեստ է եւ ավելի մոտ է արդի չինական արվեստին՝ բացահայտելու հավիտենականությունը եւ առեղծվածայինը։ Բայց Գեւորգն իր առջեւ չի դնում բացահայտություն-մեկնաբանության, նա միայն դիտորդ է...»։

– Գիտեմ, որ ստեղծագործողի հոգեւոր ներքին տարածքները թափանցելն ու ճանաչելն այնքան էլ հեշտ չէ։ Այնուամենայնիվ, փորձենք խոսք ու երանգ հաղորդել մեր ներքին լռությանը՝ փոքր-ինչ տեսանելի դառնալու համար արտաքին մակերեսներին... Գեւորգ, չնայած երիտասարդ տարիքիդ, ստեղծագործական հարուստ կենսագրություն ունես, բազմաթիվ միջազգային ցուցահանդեսներ եւ ամենուրեք հաջողություններ։ Հոգեկան բավարարվածություն զգո՞ւմ ես...

– Հանճարեղ Լեոնարդո դա Վինչին խոր ծերությունում խոստովանել է, որ միայն նոր է սկսում «լրջորեն սովորել»։ Նրա ստեղծագործ հոգին շարունակ պրպտում էր։ Անշուշտ, ստեղծագործական հաջողությունները կարեւոր են, նոր լիցք են հաղորդում, բայց բավարարվածությունը հոգու որակ է, իսկ որոնող հոգին միշտ անհանգիստ է ու հակասական, նոր ձգտումների մեջ է։ Քանի ստեղծագործում ես, անբավարարվածության զգացումը շարունակ քեզ ուղեկցում է։

– Քեզ հետ զրուցելիս տեսանելիորեն երեւում է բարդ ու խորը մի աշխարհ, որ կրում ես, ներքին այդ տարածությունը՝ անսովոր, մի քիչ տարաշխարհիկ՝ հոգեւոր ընթացքի մեջ, ինքնաճանաչողության է ձգտում։ Դու դա արտահայտում ես նկարչության միջոցով, ի՞նչ է այն քեզ համար։

– Տիեզերքում ամեն բան իմաստավորում եւ խորհուրդ ունի, եւ մարդու կյանքն էլ պետք է որոշակիորեն իմաստ ունենա։ Մարդկային կյանքի հիմնական իմաստն ըստ էության ինքնաբացահայտում-ինքնահաստատում-ինքնաճանաչումն է։ Արվեստն ինձ համար այն դուռն է, որ բացում է ճանաչողության սահմանները։ Նկարչությունն իմ կյանքն է, իմ անհատականության դրսեւորման անհրաժեշտ պայմանը։ Գեղարվեստական ինքնարտահայտման ինձ մղում է աստվածայինի, մարդուն դեպի Արարիչ տանող ճանաչողության եւ ինքնաճանաչողության հավերժական պրոցեսը։ Ես փորձում եմ հասկանալ եւ քայլել այդ աստիճաններով, թեեւ տիեզերքի անսահմանության մասին քիչ բան գիտեմ, նույնիսկ այն մասին, թե իրականում ինչպես է ծնվում նկարը...

– Ինչպե՞ս ընտրեցիր այս ուղին։ Ասում ես՝ նկարչությունը քո կյանքն է, կարո՞ղ էր կյանքդ այլ ընթացք ունենալ։

– Ճակատագրապաշտ լինելով, կարծում եմ, այլ կերպ չէր կարող դասավորվել։ Ի դեպ, իմ՝ նկարիչ դառնալը հորս երազանքն է եղել, որ թեեւ պրոֆեսիոնալ կրթություն չուներ, բայց զարմանալի բնատուր տաղանդ ուներ։ Ինձ համար կարեւոր դեր խաղացին արվեստի մի քանի գրքեր։ 7 տարեկան էի, երբ հայրս ինձ նվիրեց Ֆլորենցիայի նկարչական դպրոցի մասին մի ուշագրավ գիրք, որից խիստ տպավորված էի։ Պատճեններ անելով՝ նկարել էի սովորում։ 10 տարեկանում ընդունվեցի Մերկուրովի անվան նկարչական չորսամյա դպրոցը, որն ավարտեցի երկու տարում... Այդպես շարունակվեց ուսման ընթացքը։

– Եղել ես աշխարհի տարբեր երկրներում, շփվել տարբեր քաղաքակրթությունների հետ, ի՞նչ կասես դրսում առկա արժեքային համակարգերի մասին։

– Հասարակությունը բազմաշերտ է, ես հիմնականում շփվել եմ արվեստասեր շրջանակների հետ, իսկ նրանք ամենուրեք ընդհանուր շատ բան ունեն։ Թեեւ ակնհայտ է՝ Արեւելքն ավելի ջերմ է, ավելի հարազատ իմ խառնվածքին իր զգացմունքայնությամբ եւ անմիջականությամբ։

Հասարակությունը, քաղաքակրթությունները հարաբերական հասկացողություններ են, միամիտ։ Արժեքները նույնն են ամենուրեք։ Ինչ արժեքներ կարող են փոխվել, երբ նույն մոլորակի, նույն մթնոլորտի մեջ մարդիկ ամենուր ներքուստ նույնքան տգեղ եւ գեղեցիկ կարող են լինել։

Կան սրբազան վայրեր, գերմարդկային տարածքներ, կուսական բնություն, բայց սա այլ տարածք է, քաղաքակրթության տարածք է ե՛ւ այնտեղ, ե՛ւ այստեղ նյութին կառչած, քաղաքակրթության օրենքների մեջ խցկված մարդն ինչ կարող է լինել...

– Հետաքրքիր է՝ ի՞նչ ապրումներ է ունենում նկարիչը, երբ բաժանվում է իր ստեղծագործություններից։

– Ես նման բարդույթներ գրեթե չունեմ։ Ճիշտ է, լինում են գործեր, որ քեզ շատ հարազատ են եւ նրանցից դժվար է բաժանվել։ Սակայն ես աշխարհի հետ շփվում եւ հաղորդակցվում եմ իմ նկարների միջոցով։ Եթե մարդիկ գնում են իմ աշխատանքները, նշանակում է՝ դրանց կարիքն ունեն։ Այդ ժամանակ իմ եւ նրանց աշխարհները կարծես նույնանում են։ Թեեւ պիտի խոստովանեմ, որ Ամստերդամի ցուցահանդեսից հետո, որտեղ վաճառվել էր նկարներիս ամբողջ հավաքածուն, շատ անսովոր զգացողություն ունեցա։ Երբ մտա արվեստանոց, այն դատարկ էր եւ անկենդան։

– Ինչպե՞ս ես վերաբերվում «մոդեռն» գեղանկարչությանը, մասնավորապես ավանգարդ արվեստին։

– Իմ համոզմամբ, իրական արվեստը չի կարող լինել ժամանակակից կամ հնացած, այն իր մեջ ժամանակ չի կրում։ Իրական արվեստը հավերժ է եւ անսահման, ինչպես Լեոնարդոյի անմահ ստեղծագործությունները, որտեղ այսօրվա շունչը եւ հոգին ավելի են գերակշռում, քան արդի ժամանակաշրջանի շատ գործերում։ Արվեստը կարող է լինել մնայուն, ժամանակի քննությունը բռնած, ինչպես նաեւ ժամանակավրեպ։

Ավանգարդ նկարչությունը, անշուշտ, հետաքրքրության արժանի է։ Սակայն նրա կենսունակությունը կպարզի ժամանակը։ Իմ կարծիքով, հայկական ավանգարդիզմի [illegible] կողմն այն է, որ լի է արհեստականության տարրերով։ Աչք են ծակում ամերիկյան մշակույթի եւ ապրելակերպի քարոզման եւ ներդրման ակնհայտ միտումները։ Դրանով իսկ հայ ավանգարդը քաղաքականացված է ու ներմուծված, եւ լի է բազում օտարալեզու տարրերով ու օտարածին կոլաժներով։ Հայաստանում թերեւս նրա արմատները սնող միջավայր չի եղել, այն ազդեցությունների արդյունք է։

– Քո ստեղծագործություններում կանայք շատ են բազմազան, հակասական, խորհրդավոր։ Ակնհայտ է կերպարների երկակիությունը՝ արտահայտված դիմակի առկայությամբ, դեմքի երկատմամբ։

– Առանց նրբության, զգացմունքի եւ ինչ-որ տեղ խորհրդավորության արվեստագետը չի կարող ապրել։ Կինը սիրո, ներշնչանքի աղբյուր է, սակայն կնոջ առեղծվածն այլ է, նա իր մեջ կրում է տիեզերքի անճանաչելիության գաղտնիքը։ Եվ պատահական չեն իմ նկարներում կանանց փոխակերպումները, գծային ընդգծված կորությունները, անհամաչափությունները, որոնք կանանց խորհրդավոր էությունը բացահայտելու դրսեւորումներից են։

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Մարզական

«Ռեալն» ու «Պանաթինաիկոսը» շարունակում են հաղթարշավը

CHAMPIONS LEAGUE

Չեմպիոնների լիգայի «A», «B», «C» եւ «D» խմբերում ընդգրկված թիմերն ավարտեցին առաջին շրջանի հանդիպումները: Հաղթանակային արդյունքի հասան Մադրիդի «Ռեալն» ու «Պանաթինաիկոսը»: Կայացած 8 խաղերում խփվեց 16 գնդակ: Ամենատարածված հաշիվը 1–0-ն էր (5 խաղ): 6 խաղ շահեցին դաշտի տերերը, 2-ը՝ հյուրերը:

«A» խմբի առաջատար «Ռեալը» սեփական հարկի տակ ջախջախիչ պարտության մատնեց «Անդերլեխտին», թեեւ առաջին խաղակեսն ավարտվել էր հյուրերի հաղթանակով:

Հռոմում Մոսկվայի «Լոկոմոտիվն» իրեն գերազանց դրսեւորեց, նույնիսկ բացեց խաղի հաշիվը, սակայն ի վերջո իտալացիների ջանքերը պսակվեցին հաջողությամբ: «Լոկոմոտիվի» համար ճակատագրական եղավ խաղի 69-րդ րոպեն, երբ փորձելով կանխել իտալացիների գրոհը, Չուգայնովն անզգուշորեն գնդակն ուղարկեց սեփական դարպասը: Ոգեւորված հաջողությունից, «Ռոման» 10 րոպե անց հաշվի մեջ առաջ անցավ շնորհիվ Տոտիի դիպուկ հարվածի: «Լոկոմոտիվը» կարող էր խաղն ավարտել ոչ-ոքի, բայց այդ օրը մարզական բախտը երես էր թեքել հյուրերից. խաղավերջում տուգանային հարվածից հետո «Ռոմային» օգնության եկավ դարպասաձողը:

«B» խմբում երկու խաղերում էլ հաջողությունն ուղեկցեց դաշտի տերերին: «Լիվերպուլից» կրած պարտությունը զգալիորեն նվազեցրեց հաջորդ փուլ դուրս գալու Կիեւի դինամոյականների հնարավորությունները:

«C» խմբում հանդես եկող «Պանաթինաիկոսը» շարունակեց հաղթարշավը, այս անգամ պարտության մատնելով «Արսենալին»:

Անսպասելի էր «Նանտի» կրած պարտությունը «Գալաթասարայից» սեփական հարկի տակ: «D» խմբում բավական խճճված իրավիճակ է ստեղծվել: 3 թիմեր հավակնում են ուղեգրերին:

Խաղերի արձանագրություններից

«A» խումբ

«Ռեալ»–«Անդերլեխտ»՝ 4–1 (0–1)
0–1՝ Դինդանե (33), 1–1՝ Սելադես (49), Ռաուլ (51, 68), Սոլարի (79)
«Ռոմա»–«Լոկոմոտիվ»՝ 2–1 (0–0)
0–1՝ Օբրադովիչ (59), 1–1՝ Չուգայնով (69, սեփ. դարպ.), 2–1՝ Տոտի (79)

«B» խումբ

«Բոավիշտա»–«Բորուսիա»՝ 2–1 (2–0)
1–0՝ Սիլվա (23), 2–0՝ Սանչես (39), 2–1 Ամորոզո (76)
«Լիվերպուլ»–«Դինամո» Կ. 1–0 (1–0)
Լիտմանեն (23)

«C» խումբ

«Պանաթինաիկոս»–«Արսենալ»՝ 1–0 (1–0)
Կարագունիս (25)
«Շալկե-04»–«Մալյորկա»՝ 0–1 (0–0)
Էտո (66)

«D» խումբ

«Էյնդհովեն»–«Լացիո»՝ 1–0 (1–0)
Հոֆլանդ (41)
«Նանտ»–«Գալաթասարայ»՝ 0–1 (0–0)
Յալչին (79)

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռեալ	3	3	0	0	10–2	9
2. Ռոմա	3	1	1	1	3–3	4
3. Անդերլեխտ	3	0	2	1	2–5	2
4. Լոկոմոտիվ	3	0	1	2	2–7	1

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Բոավիշտա	3	2	1	0	6–3	7
2. Լիվերպուլ	3	1	2	0	2–1	5
3. Բորուսիա	3	0	2	1	3–4	2
4. Դինամո	3	0	1	2	3–6	1

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Պանաթին.	3	3	0	0	5–0	9
2. Մալյորկա	3	2	0	1	2–2	6
3. Արսենալ	3	1	0	2	3–4	3
4. Շալկե-04	3	0	0	3	2–6	0

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Նանտ	3	2	0	1	7–3	6
2. Էյնդհովեն	3	2	0	1	5–5	6
3. Գալաթաս.	3	2	0	1	3–3	6
4. Լացիո	3	0	0	3	1–5	0

ՇԱԽՄԱՏ

Ժամացույցները գործի դրվեցին

Երեկ Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատիստի կենտրոնական տանը մեկնարկեց շախմատի Հայաստանի բարձրագույն խմբի հերթական առաջնությունը: Ուղիղ ժամը 14-ին առաջնության 10 մասնակիցները նստեցին խաղասեղանների շուրջ, եւ գործի դրվեցին ժամացույցները: Հենց մեկնարկից բավական համառ ու անզիջում պայքար ծավալվեց: Դա հատկապես վերաբերում է ամենաբարձր անհատական գործակից ունեցող միջազգային վարպետ Գոհար Հլղաթյանի եւ ազգային վարպետ Նոնա Սահակյանի մրցախաղին, որն ավարտվեց վերջինը: Չորսուկեսժամյա պայքարից հետո հաղթանակի ուղիներ չգտնելով, մրցակիցներն ի վերջո համաձայնեցին ոչ-ոքի արդյունքի: Ավելի վաղ խաղաղ դաշն էին կնքել ազգային վարպետ Նարինե Գասպարյանն ու միջազգային վարպետ Նելլի Աղինյանը:

Իսկ ահա ավելի վաղ ավարտված մնացած 3 պարտիաներն արդյունավետ ելք ունեցան: Լիլիթ Գալոյանը սեւ խաղաքարերով հաղթեց Հերմինե Մխիթարյանին: Նույն բախտին արժանացան նաեւ Անի Դարբինյան-Սիրանույշ Անդրեասյան, Նաիրա Հայրապետյան-Նարինե Դումանյան պարտիաները, որտեղ եւս հաղթեցին սեւերը:

Այսօր 2-րդ տուրում կմրցեն հետեւյալ զույգերը.

Սահակյան-Դումանյան, Աղինյան-Հայրապետյան, Անդրեասյան-Գասպարյան, Գալոյան-Դարբինյան, Հլղաթյան-Մխիթարյան:

ԽԱՉԲԱՌ

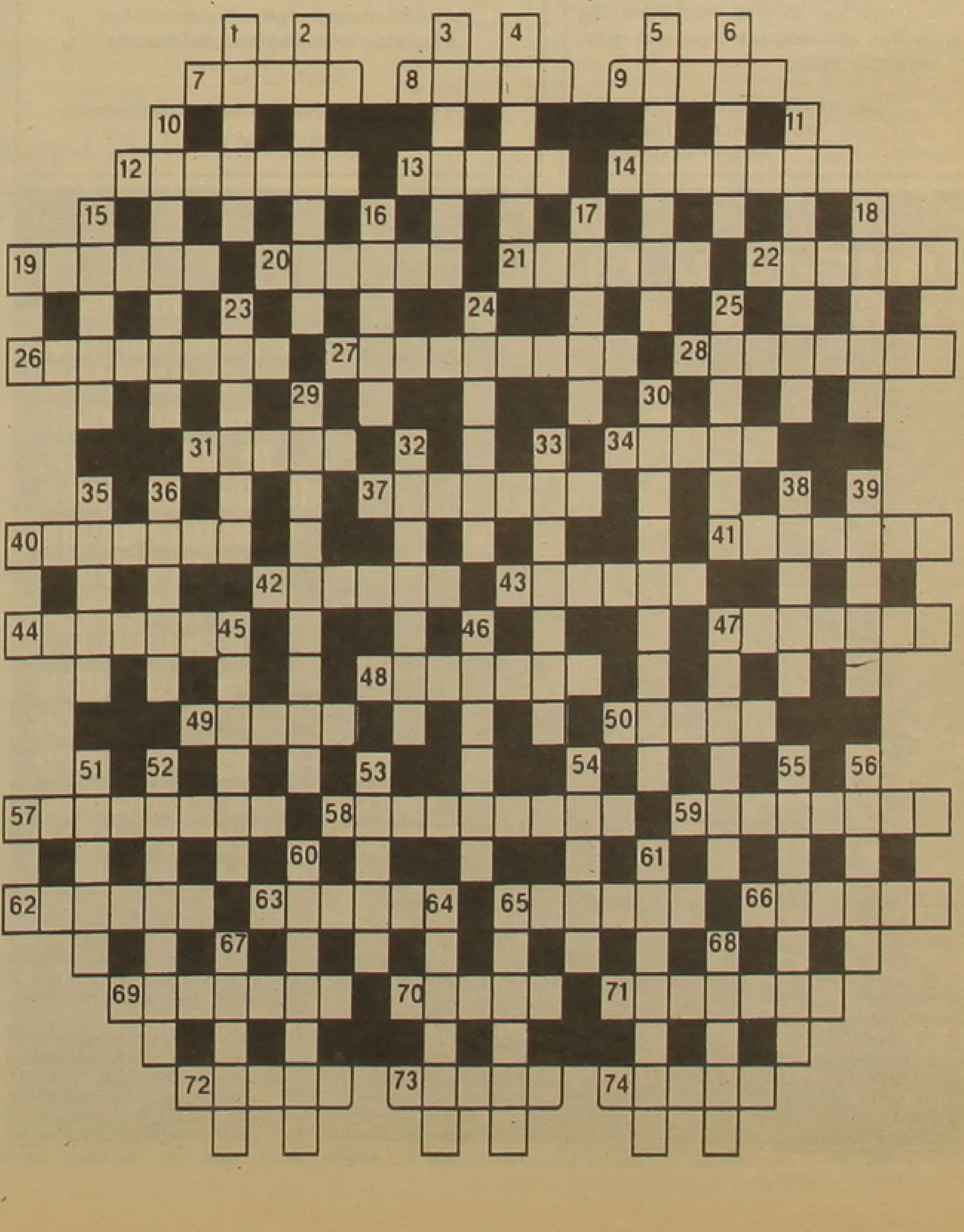

Ուղղահայաց

1. «Թռչում են կռունկները» ֆիլմի գլխավոր հերոսի կարգավիճակը: 2. Գիտություն գեղարվեստական գրականության մասին: 3. Տաք քամի, սամում: 4. Մեքենայի մակնիշ: 5. Ուրտողանի ոտանավոր: 6. Եկեղեցիներում գործածվող մեծ մոմ: 10. Լուսնի այլ անվանումը: 11. Այժմ Արցախի տարածքի բնակավայր: 15. Սքեր: 16. Ըստ դիցաբանության անդրշիրիմյան աշխարհի ջրվորը: 17. Գետ Ֆրանսիայում: 18. Ջովացուցիչ ըմպելիք: 23. Քաղաք Բուլղարիայում: 24. Կանացի անուն: 25. Արեգակնային համակարգի մոլորակ: 29. IV դ. հույն փիլիսոփա: 30. XVII-XVIII դդ. Արեւմտյան Եվրոպայում տարածված հոսանք գրականության եւ արվեստի մեջ: 32. Բամբի եւ տենորի միջեւ տղամարդու ձայն: 33. Ռյազանովի ֆիլմերից «Ծառայողական ...»: 35. Լարային նվագարան: 36. Մաքուր քաշ: 38. Ամրոց Կիլիկիայում: 39. Սեւծովյան հանգստավայր: 45. Հայ արյունաբան: 46. Կուբայի մայրաքաղաքը: 47. Խաղաղ, հանգիստ, ...: 51. Հերոսուհի «Կարապի լիճը» բալետում: 52. Հերոս Գոգոլի «Մեռած հոգիներ» ստեղծագործության մեջ: 53. Հարթ տարածք: 54. Սովամ, ...: 55. Վիրգիլիոսի ստեղծագործություններից: 56. Դերձակի հիմնական գործիքը: 60. Հումորիստական պոեզիայի տեսակ: 61. Հոմերոսի ստեղծագործություններից: 64. Անտիկ պոեզիայի տեսակ, որը նկարագրում է գեղջուկների ուրախ ժամանցը բնության գրկում: 65. Քնարական պոեզիայի ձեւերից: 67. Հռոմեական կայսր: 68. Նավթամթերքի չափի միավորը:

Հորիզոնական

7. Հռոմեական կայսր ... Կալիգուլա: 8. Փողային երաժշտական գործիք: 9. Աստվածաշնչում հիշատակված հրեշտակներից: 12. Շեքսպիրի հերոսուհիներից: 13. Կանացի անուն: 14. «Խաղաղ Դոնի» հեղինակը: 19. Ռուսական ժողովրդական երգ-պոեմ դյուցազունների եւ ժողովրդական հերոսների մասին: 20. Պատմողական գրականության ձեւերից: 21. Շավիղ, կածան: 22. Պետություն Արեւելյան Աֆրիկայում: 26. Թափառող բանաստեղծ-երգիչ հին Ֆրանսիայի հարավային պրովինցիաներում: 27. «Մծիրի» պոեմի հեղինակը: 28. Լռագրային հողվածի հատուկ տեսակ, որտեղ ծաղրվում են հասարակական կյանքի անառողջ կողմերը: 31. Ժողովրդական ժողով Հին Հունաստանում: 34. Լիճ Ռուսաստանում Նովգորոդի մարզում: 37. Դիտավորյալ փիրավորական, զրպարտչական, սրախոսական բովանդակությամբ երկ: 40. Կոնֆետի տեսակ: 41. Տարբեր բովանդակություն ունեցող գրական-գեղարվեստական ստեղծագործությունների հավաքածու: 42. Ազգությամբ մեգրել ղեկավար Սովետական Միությունում: 43. Բանաստեղծական չափ՝ կազմված մեկ երկար եւ երկու կարճ վանկերից: 44. «Պատերազմ եւ խաղաղություն» վեպի հեղինակը: 47. Ավանդություն, միֆ: 48. Նովել, ...: 49. Լեռնաշղթա Բալկաններում: 50. Եգիպտական դիցարանի աստվածուհի: 57. Զվարճալի կամ սիրային բնույթի քնարական բանաստեղծություն: 58. Հայ նկարիչ, «Տիրամայրը մանկան հետ» կտավի հեղինակը: 59. Դեպքերը ժամանակագրական կարգով պատկերող պատմական երկ: 62. Ծառի տեղի սորտը փոխելու ձեւ: 63. Արեւելքի ժողովուրդների քնարական պոեզիայի տարածված տեսակ: 65. Կանացի անուն: 66. Մսի կողքին դրվող զարնիր: 69. Իտալացի ճարտարապետ ... Ալպագո: 70. Ֆրանսիացի փիլիսոփա, գրող: 71. Իդեա, միտք, կյանքի, երեւույթի, մարդու, առարկայի եւ այլնի մասին: 72. Սակարան: 73. Ծառայի կերպար հայկական հեքիաթներում: 74. Արեւելքի ժողովուրդների մոտ քնարական բանաստեղծության ձեւերից:

Սեպտեմբերի 21-ի համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Զեռակ: 2. Արվամոլ: 3. Տատրակ: 4. Փիրուզա: 5. Ֆերմենտ: 6. Շաքար: 10. Պողպատ: 11. Դեղնախտ: 15. Երախ: 16. Պրադո: 17. Իգդիր: 18. Տիտոս: 23. Պանամա: 24. Ճնաճուկ: 25. Սրտատուս: 29. Մակերիկամ: 30. Էրիտրոցիտ: 32. Մնջոյան: 33. Սինեռակ: 35. Դիդրո: 36. «Զեմմա»: 38. Ստարտ: 39. Օնեգա: 45. Լույոն: 46. Դարվին: 47. Պավլով: 51. Հիդրա: 52. Գոնոկոկ: 53. Խարամ: 54. Մոնրո: 55. Կարոտին: 56. Լորկա: 60. Ֆեդոտով: 61. Անալգին: 64. Իբրյան: 65. Նիտրատ: 67. Հոբոյ: 68. Ցուլիկ:

Հորիզոնական

7. Մեգրե: 8. Տանին: 9. Սեզամ: 12. Հողատար: 13. Արյուն: 14. Թմրադեղ: 19. Հարված: 20. Լոտոեկ: 21. Արգանդ: 22. Անգինա: 26. Վասերման: 27. Ադրենալին: 28. Արախնոիդ: 31. Կարապ: 34. Էրատո: 37. Ինսուլին: 40. Ավիցեննա: 41. Տետանուս: 42. Պրոտոն: 43. Մեդորա: 44. Թմրամոլ: 47. Պիրոգով: 48. Լալայան: 49. Օսկար: 50. Նինվե: 57. Էխինոկոկ: 58. Պարկինսոն: 59. Թոքաբորբ: 62. Հորմոն: 63. Հերացի: 65. «Նարինե»: 66. Բոտկին: 69. Սողոմոն: 70. Սորտա: 71. Ալբումին: 72. Ֆոբոս: 73. Կատար: 74. Հիրիկ:

Հայտարարություն

Երեւանի քաղաքապետարանը հայտնում է, որ «Երեւանի Հյուսիսային պողոտայի կառուցապատման ծրագրերի իրականացման միջոցառումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 16.07.2001 թ. հ. 645 որոշմամբ հաստատվել է Երեւանի Հյուսիսային պողոտայի եզ. Կողբացու, Թումանյան, Աբովյան, Տերյան, Պուշկինի, Լալայանց փողոցների հատվածում գտնվող պետության կարիքների համար վերցվող անշարժ գույքի (հողամասեր, շենքեր եւ շինություններ) օտարման գոտին 72 հազար քմ տարածքով:

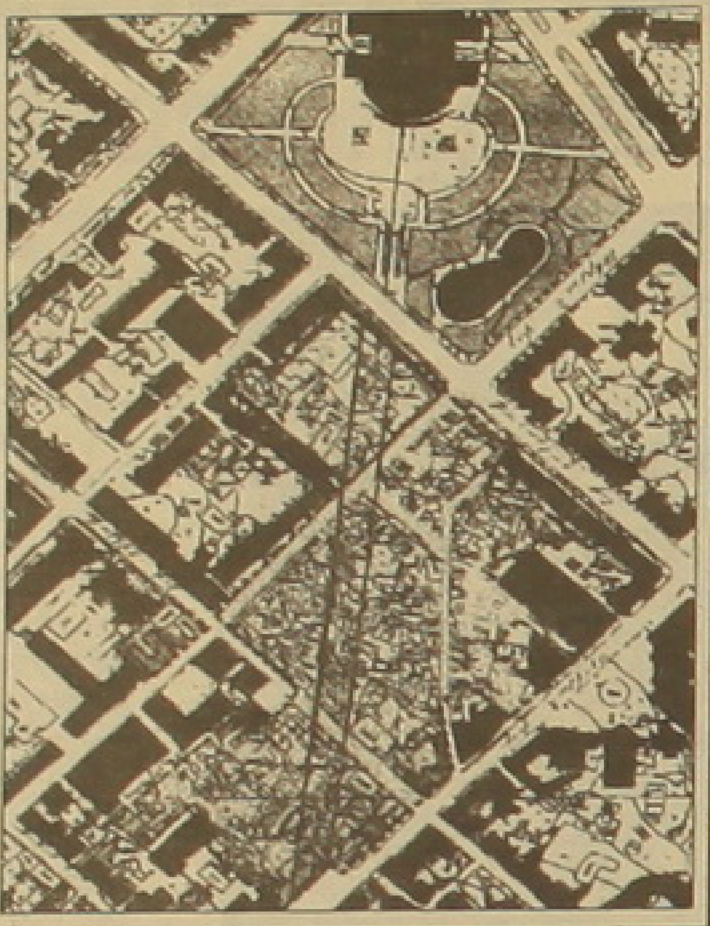

Ի կատարումն ՀՀ կառավարության որոշման՝ Երեւանի քաղաքապետարանի ղեկավարության կողմից պարբերաբար քննարկումներ են անցկացվում Կենտրոն թաղապետարանի, քաղաքապետարանի Հյուսիսային պողոտայի ծրագրերի իրականացման գրասենյակի, նախագծա-նախահաշվային կազմակերպությունների եւ ծրագիրն իրականացնող այլ մարմինների մասնակցությամբ:

Ներկայումս կազմակերպվում են միջոցառումներ քաղաքացիների անշարժ գույքի գնահատման եւ փոխհատուցման համար:

Հարգելի քաղաքացիներ՝
Ձեզ հետաքրքրող հարցերով կարող եք դիմել.
Երեւանի Կենտրոն թաղապետարան, հեռ.՝ 52-65-32
եւ Երեւանի քաղաքապետարանի «Հյուսիսային պողոտա եւ կասկադ»
ծրագրերի իրականացման գրասենյակ», հեռ.՝ 56-36-01:

«ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՊՈՂՈՏԱ ԵՎ ԿԱՍԿԱԴ» ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ» ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿ

«ՔԱՅԼ ԱՌ ՔԱՅԼ» բարեգործական հիմնադրամը

հայտարարում է մրցույթ՝ Հայաստանի միջնակարգ դպրոցների ուսուցիչների, ուսուցիչների կատարելագործման խնդիրներով զբաղվող մասնագետների եւ մանկավարժական բուհերի դասախոսների համար, ովքեր լրջորեն հետաքրքրվում են դասավանդման փոխգործուն, փոխհամագործակցային մեթոդներով եւ ցանկանում են մասնակցել «Քննադատական մտածողության զարգացումը կարդալու եւ գրելու միջոցով» (ՔՄԶԿԳՄ) կրթական ծրագրին: Վերապատրաստման դասընթացները կվարեն ՔՄԶԿԳՄ Միջազգային ծրագրի կողմից վկայագրված տեղացի մասնագետները:

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է ներկայացնել հետեւյալ փաստաթղթերը.

1. Դիմում
2. Նպատակի հիմնավորում (մանրամասն ներկայացնել սեփական տեսակետը ներկայիս դասավանդման մեթոդների, ինչպես նաեւ ընթացիկ կրթական բարեփոխումների վերաբերյալ: Նշել ՔՄԶԿԳՄ ծրագրի հետ կապված ակնկալիքները):
3. Ինքնակենսագրություն (տեղեկություններ կրթության, աշխատանքային գործունեության, լրացուցիչ հետաքրքրությունների մասին)

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետը ս. թ. հոկտեմբերի 15-ն է:

Համապատասխան դիմումի ձեւը եւ ծրագրի մասին լրացուցիչ տեղեկություններ կարելի է ստանալ «Քայլ առ քայլ» ԲՀ գրասենյակում:

Հասցեն՝ Երեւան, Գյուլբենկյան 31, բն. 20:
Հեռ.՝ 22-69-96, 22-04-42

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտելն աշխատանքի է հրավիրում բարձր որակավորում ունեցող մասնագետների.

- Համակարգչային ծրագրավորողներ
- Ինտերնետային բնագավառի մասնագետներ
- Ինտերնետ եւ հեռահաղորդակցության ծառայության վաճառքի գործակալներ

Պահանջվում է.

Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Անգլերենի իմացությունը պարտադիր է:

Ցանկացողները մինչեւ 2001 թ. հոկտեմբերի 10-ը կարող են դիմել Արմենտելի կադրերի ղեկավարման վարչություն (Երեւան, Ահարոնյան 2, 516 սենյակ, հեռ. 28.23.22):

Անհրաժեշտ է ներկայացնել կրթության վերաբերյալ փաստաթղթեր, համառոտ կենսագրական տվյալներ (ռեզյումե հայերենով, անգլերենով):

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարություն

ՀՀ պետական եկամուտների նախարարությունը հիշեցնում է.

«Պարզեցված հարկի մասին» ՀՀ օրենքի 6 հոդվածի համաձայն պարզեցված հարկ վճարողը դադարում է համարվել այդպիսին, եթե հաշվետու եռամսյակին հաջորդող ամսվա 1-ի դրությամբ ունի 100 հազ. դրամը գերազանցող ժամկետանց հարկային պարտավորություններ, այդ թվում հարկային օրենսդրությունը խախտելու համար կիրառված տուգանքներ եւ տույժեր:

2001 թ. 4-րդ եռամսյակում պարզեցված հարկման դաշտում մնալու համար վերը նշված վճարողները պարտավոր են մինչեւ սույն թվականի հոկտեմբերի 1-ը մարել իրենց ժամկետանց հարկային պարտավորությունները, ինչը չկատարելու դեպքում հոկտեմբերի 1-ից վերջիններս կհամարվեն ավելացված արժեքի հարկ վճարողներ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ՀԱՏՈՒԿ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆ

1991-2001 ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԻ ՏԱՍՆԱՄՅԱԿ

Դասախոսությունների շարք ծրագիր

Հայաստանում Բուլղարիայի ժամանակավոր հավատարմատար

Իվան Իվանչեւը

ներկայացնում է՝

«Հայ-բուլղարական հարաբերություններն արդի փուլում»

Չորեքշաբթի, հոկտեմբերի 3-ին, 2001, ժամը 18:00-ին
Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում

Դասախոսությունը կընթանա ռուսերենով՝
անգլերեն համընթաց թարգմանությամբ

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝
51-27-07

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In English, Russian, Armenian and Turkish

Հետաքննող լրագրողների ընկերակցություն

Դիմեք «Ինֆորմացիայի ազատության» կենտրոն, երբ պաշտոնյաները մերժում են ձեզ ինֆորմացիա տալ:
Հասցե՝ Երեւան, Դեղատան փող. 4, բն. 1 ա, հեռ. 524105, 529240 էլ. փոստ shushan@internews.am. versused@arminco.com

@rminco Global Telecommunications

ՆՈՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

➢ Ինֆորմացիայի վերականգնում
➢ Համակարգչային սարքավորումների վերանորոգում

ՆՈՐ ԳՆԵՐ, ՆՈՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԻՆՏԵՐՆԵՏ քարտի օգտագործում 20% ցածր գներով

- Գիշերայինը՝ ամսական $ 20
- Շուրջօրյան՝ ամսական $ 50
- Էլ. փոստը՝ ամսական $ 10

Հեռ.՝ 52-43-51, 52-63-26
E-mail: support@arminco.com
WEB: http://www.arminco.com

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 27. 09. 2001 Գինը՝ 100 դրամ